Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka

BRÁZDA

2/2013

Milí čitatelia nášho seminárskeho časopisu!

"Vráťme sa k modlitbe." Slová emeritného pápeža Benedikta XVI., ktoré ste mohli naposledy čítať na tomto mieste. Tejto výzvy sa pár chvíľ po svojom zvolení chopil nový Svätý Otec František, ktorý ako prvé žiadal o modlitbu.

Modliť sa za Cirkev je v tejto dobe veľmi naliehavé. Útoky na ňu môžeme jasne sledovať z každej strany. Avšak, je len na nás, či ostaneme voči ním slepí a nevšímaví a sami sa tak dostaneme do slepej uličky. V tejto dobe plnej informácií sa nikto nemôže vyhovárať, že o tom nevedel, je potreba odkryť tú pohodlnú lož a ísť hlbšie. Neostaňme povrchní a pohodlní. Zlo vyhráva tam, kde dobrí ľudia nič nerobia.

Filip Orlovský

Obsah

Dve moria.....4
Aktuality.....6
Mám viac, než som kedy čakal.....8
Pápež František a Cirkev.....12
Naše bohoslovecé prázdniny.....14
Bohoslovci na svetových dňoch mládeže 2013.....18
Naši prváci 22
Pohľad Sedembolestnej.....33
Ona je patrónkou nášho národa.....34
Írske misie a ich vplyv na kristianizáciu Moravy a Nitrianska (II.) ..36
Rožňavská diecéza 38
Liturgia a jej účinné prežívanie.....40
Lumen fidei (I.) 43
Život v semináři na jeho začiatku.....46
Cyril Alexandrijský o vianočnom tajomstve.....48

Brázda
Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka
Ročník XXII., číslo 2/december 2013
Vydáva Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka, Spišská Kapitula 12, 053 04 Spišské Podhradie
E-mail: brazda@kapitula.sk, web: http://ks.kapitula.sk
Šéfredaktor: Filip Orlovský
Zástupca šéfredaktora: Dávid Sklarčík
Redaktori: Lukáš Stolárik, Bc. Ján Mahút, Tomáš Tomusko, Mgr. Martin Bunda, Ondrej Michalec, Bc. Ing. Stanislav Andrek, Tomáš Soják, Patrik Mitura
Grafická úprava: Filip Orlovský
Foto: Tomáš Tarčák, Tomáš Dzurov, Mário Brezňan, archív redakcie, internet;
Tlač: Tlačiareň Kežmarok
Neprešlo odbornou jazykovou úpravou.

Dve moria

Vo Svätej zemi sú dve moria. Je tam Galilejské more a Mŕtve more. Správne? Obidve moria sú formované tou istou riekou Jordánom. Najprv zostúpi z Hermonu a ide do Galilejského mora, potom vyjde, zavlaží údolie Jordánske a vojde do Mŕtveho mora. Zaujímavé je, že Galillejské more je plné života, plné rýb a Mŕtve more je jednoducho more mŕtve. Nie je tam žiadny znak života. A je to ta istá voda z Jordána. Myslím si, že vysvetlenie nebude len metaforické. Galilejské more prijíma Jordánske vody, ale nenecháva si ich pre seba necháva ich aj vytekať. A naopak Mŕtve more prijíma vody Jordána, ale drží si ich pre seba. Z Mŕtveho mora nevychádza ani trochu vody. A my chceme byť Galilejské alebo Mŕtve more? Keď chceme byť Galilejské musíme prijímať vody lásky Boha a nechať ich prechádzať blížnym. Keď chcem prijať novú vlnu Božej lásky musíme, aby od nás vychádzala nová vlna lásky zmierenia s bratmi. Ale aby sme nezostali len v abstraktnom tak musíme rozmýšľať nad tým, ktorý je ten kanál, ktorý je zapchatý, nepriepustný v našom živote. Ktorý je ten kanál, cez ktorý v nás neprechádza voda? Môže to byť s nejakým spolubratom, s nejakým predstaveným a ten kanál treba znovu otvoriť, lebo len tak môže Božia láska prechádzať cez nás.

Spracované na základe prednášky z duchovných cvičení s pátrom Ranierom Cantalamessom, ktoré sa uskutočnili na Spišskej Kapitule v júni 2013
pripravili : Mário Brezňan a Mgr. Vladimír Bača

SEMINÁRSKE

Tento akademický rok sme začali slávnostnou sv. omšou Veni Sancte v sobotu 21. septembra o 9:00. Potom nasledovala imatrikulácia študentov prvého ročníka. Prihovorom nás povzbudili rektor Katolíckej univerzity prof. Tadeusz Zasepa aj dekan Teologickej fakulty prof. Cyril Hišem.

V nedeľu 22. septembra sme sa zúčastnili Národného pochodu za život v Košiciach, kde prišlo vyjadriť svoj postoj k životu takmer 100 000 ľudí z celého Slovenska. Na svätej omši sme boli pri našich spišských otcoch biskupoch na sídlisku KVP a na Furči. *1

2. októbra sme o 17:00 slávili svätú omšu s diecéznym biskupom Štefanom, počas ktorej si naši štvrtáci prvý krát slávnostne obliekli reverendy, ktoré im požehnal. *2

5. októbra sa odohral už tradičný futbalový zápas „Prváci vs. Výber seminára“. Výsledok - klasický: 4:10. Potom sme si pochutnali na guláši a poobede sme sa mohli zúčastniť na diskusii s kandidátmi na prezidenta SR. *3

6. októbra sa uskutočnila pešia púť na Mariánsku horu v Levoči. Tam sme sa poďakovali nebeskej matke za požehnané prežitie prázdnin a prosili o silu do ďalšieho akademického roka. Tí odvážnejší sa aj naspäť vrátili peši. *4

11. – 13. októbra sa uskutočnilo na Velehrade stretnutie bohoslovcov Slovenska, Čiech a Moravy. Mali sme možnosť lepšie spoznať našich spolubratov z iných seminárov a upevniť naše povolanie aj vďaka prednáške prof. Marka Rupnika, SJ. Hlavný bod programu bola svätá omša, ktorú celebroval olomoucký arcibiskup Mons. Ján Graubner. Krásny čas sme prežili aj v rodinách vo farnosti Štípa, kde sme boli ubytovaní. *5

AKTUALITY

V tom istom čase, ako bolo stretnutie bohoslovcov v Česku, sa niektorí naši spolubratia vybrali do nemeckého Passau na sympózium „Patróni Európy“ kde vystúpili ako kapela “Men in black” a Schola cantorum, aby svojím spevom a prítomnosťou povzbudili účastníkov tohto sympózia. *6

Cez Misijnú nedelu, 20. októbra. 2013, navštívil náš seminár riaditeľ Pápežských misijných diel (PMD) na Slovensku - páter Viktor Jakubov. Súčasťou jeho návštevy bolo aj premietnutie filmu o seminaristoch v Afrike. Film bol zameraný na krajinu Benin, s ktorou majú PMD na Slovensku veľmi blízky vzťah, pretože podporujú práve seminaristov z tejto krajiny. Aj naša tohtoročná veľmi vydarená zbierka na misie poputuje priamo tomuto semináru. *7

10. novembra sme slávili v našej katedrále odpustovú svätú omšu, ktorú celebroval kolínsky arcibiskup – metropolita Joachim kardinál Meisner, ktorý už 43 rokov prichádza na Spiš, kde sa vždy cíti veľmi dobre. Na ďalší deň sme s ním mali stretnutie, kde nám porozprával zážitky zo svojho života a takisto sa vyjadril aj k niektorým dôležitým otázkam ohľadom náboženstva, seminára a kňazstva. *8

Koncom októbra sa v seminári začal turnaj v stolnom futbale, na ktorom sa zúčastnilo 20 bohoslovcov v 10 tímoch. Prvé miesto si vybojovali druháci Jozef Gorčák a František Ondrek. Zaujímavé ceny však dostali všetci zúčastnení. *9

Počas prvej adventnej nedele nám pribudlo 8 nových lektorov, ktorým Mons. Štefan Sečka počas sv. omše v Katedrále sv. Martina udelil toto ministérium. Úlohou týchto bratov štvrtákov je odteraz venovať sa čítaniu Božieho slova pri liturgii a žiť podľa neho. *10

"Mám viac, než som kedy čakal..."

Každoročne opustia brány nášho seminára vysvätení služobníci Cirkvi (novokňazi), ktorí sú poslaní slúžiť vo farnostiach. Prechod z nášho seminárskeho prostredia do farnosti nie je vždy ľahký. Preto sme sa rozhodli osloviť nedávno vysvätených kňazov, aby nám priblížili, ako vnímajú túto zmenu.

Vladimír Malec slúži už viac ako rok vo farnosti Svit.

Karol Križan je kňazom vyše roka v Spišskej Belej.

Lukáš Fejerčák, novokňaz pôsobiaci v Ružomberku.

Aká je tvoja služba vo farnosti? Máš na starosti konkrétne oblasti v pastorácii?

Karol : V našej farnosti Spišská Belá mám špeciálne na starosti rómsku pastoráciu a všetko, čo s ňou súvisí. Učím aj v čisto rómskej škole, pripravujem deti k sviatostiam a mávame tam rôzne stretnutia biblického, športového či pastoračného charakteru.

Vlado : Venujem sa lektorom, vediem Lectio divina a slúžim sv. omše za účasti detí vo Svite.

Lukáš : Tou podstatnou úlohou pastorácie vo farnosti, kde som, je vysluhovanie sviatostí, teda hlavne sv. omše a spovedanie. Ale okrem toho sa venujem mladým, mávam mládežnícke sv. omše a následne krátke stretko na fare.

V čom ťa najviac táto služba obohacuje?

Karol : Rómski ľudia sú veľmi milí a srdeční, ale vedia aj pekne zneužiť dobrotu človeka (ako sa hovorí podaj prst a...). Učím sa mať ich rád, ale zároveň mať svoje hranice. Služba ma tiež obohatila v tom, že vďaka nim vidím a akosi lepšie dokážem vnímať, čo je v živote dôležité a čo nie. Učia ma mať postoj dieťaťa vo svojej prostote a jednoduchosti.
Vlado : Najviac ma obohacuje túžba ľudí po Bohu a po Božom slove. Sú pre mňa príkladom.
Lukáš : Tak stále sa učím, prvé mesiace to bolo rýchle tempo, vždy niečo nové, každý deň. Už som pomaly ani nestíhal hltať nové poznatky a skúsenosti. Ale je radosť byť svedkom veľkých Božích skutkov, ktoré koná denne medzi ľuďmi.

Čo je pre teba najťažšie v pastorácii?

Karol : Vedieť si nájsť čas na podstatné veci v živote. Pri toľkom množstve (hoci dobrých a osožných) povinností a aktivít mi totiž veľmi ľahko hrozí nebezpečenstvo odsunutia Boha na vedľajšiu koľaj - trpí tým osobná modlitba, breviár, iba formálne vysluhovanie sviatostí... Teda asi najťažšie je strážiť si ten osobný vzťah s Bohom, ktorý ma posúva vpred, lebo ako sa hovorí “keď ťa diabol nevie zastaviť, tak ťa ženie”.
Vlado : Pri všetkom, čo konám si uvedomujem, že to nie je moja zásluha, ale že to Božia milosť pôsobí, a že ona zasahuje srdcia ľudí. Bez nej by to bolo naozaj ťažké.
Lukáš : Neviem, či najťažšie, ale dosť ťažké konkrétne pre mňa, je dobre využívať čas. Byť verný službe a neoddať sa zbytočnostiam. Hoci oddych je taktiež veľmi potrebný...

Čo ťa najviac fascinuje na kňazskom živote?

Karol : Práca s dušami, spolupráca na dennodenných zázrakoch Božej milosti; to, že ja nehodný a slabý môžem byť nástrojom Jeho dobroty a lásky v spovednici, pri svätej omši a vôbec všade... Celý kňazský život je jednou veľkou fascináciou, darom a tajomstvom, ktorého význam a veľkosť ani nemôžeme tu na zemi pochopiť.
Vlado : Všetko – lebo naozaj na každom kroku môžem byť svedkom toho, ako Boh pracuje a pôsobí a to je čosi úžasné.
Lukáš : Ten život medzi nebom a zemou :)

Ako si vnímal prechod zo života seminára do farnosti?

Karol : Všetko sa to zbehlo veľmi rýchlo a ja som si ani nestihol poriadne uvedomovať, čo všetko sa to vlastne deje. Takže prechod bol rýchly a plynulý.
Vlado : Ťažko to opísať. Je to akoby iný svet – iný život... Najväčší rozdiel je v tom, že teraz sa už odo mňa očakáva, že budem viesť, pričom doteraz som bol vedený.
Lukáš : No bola to riadna zmena, nový štýl života, nové prostredie a vlastne i ľudia. Ľudia sa niekedy boja zmeny. Ak však cítite, že túto teraz chce Pán, tak nemáte čo riešiť. Potešilo ma, že v tomto prípade to bola príjemná zmena :)

V čom Ťa seminár veľmi dobre pripravil na pastoráciu?

Karol : Predovšetkým mi dal veľmi solídne základy teologických vied, za čo sa chcem aj touto cestou poďakovať našim profesorom. Vidím, že ich snaha nebola márna a ja dennodenne v pastoračnej praxi využívam to, čo nám v semináři s takou láskou a trpezlivosťou odovzdávali. A to nevravím o duchovnom prínose seminára...
Vlado : V semináři je presne vyhradený čas na modlitbu a čítanie Sv. Písma. To je veľké pozitívum, pretože tu človek môže načerpať veľa duchovného.
Lukáš : Tak vedomosti na jednej strane, to je jasné a budovanie duchovného života na strane druhej. Tie dve veci boli asi tie najdôležitejšie, ktoré som získal a upevňoval vďaka semináru. Sú základom pastorácie, ktorá je potom ich nadstavbou.

Keby si mal možnosť sa vrátiť späť do seminára, na čo by si sa dôkladnejšie zameral?

Karol : Určite by som viac času trávil v kaplnke a menej pri počítači...
Vlado : Viac by som využíval adorácie.
Lukáš : Jednoznačne na venovanie viac času modlitbe a štúdiu (viem, viem, znie to divne, ale ani neviete, ako ťažko sa nachádza čas na štúdium, keď ste už vo farnosti. Čo skrátka zameškáte v semíku, už veľmi ťažko dobehnete mimo neho). A neraz som v situácii, keď si poviem: Oj, keby som to lepšie naštudoval...

Čo by sme my, seminaristi, nemali zanedbávať v kňazskej formácii?

Karol : V prvom rade modlitbu, v druhom rade modlitbu a v treťom rade modlitbu, lebo živý osobný vzťah s Bohom je základom všetkého. Snažiť sa využívať každý deň naplno, lebo šesť rokov zbehne veľmi rýchlo a každá premárnená chvíľka ti raz bude chýbať... A ešte jedna vec - nepozerať na iných, lebo vždy sa dá nájsť chyba na každom. Ale pozeraj iba na seba, na svoj vzťah s Bohom - ja a On, nič iné nie je podstatné...
Vlado : Modliť sa, modliť sa, modli sa!

Lukáš : Tak to najdôležitejšie je jasné: „...aby boli s Ním...“ No toto najviac, byť s Kristom. Môžeme slúžiť, kázať, konať zázraky a neviem, čo všetko, ale ak nebudeme s Ním, je to pre nás úplne zbytočné... A preto dosť dôležité: tráviť čas s Kristom v Eucharistii. My, i budúci kňazi, sa musíme vrátiť späť k Eucharistii...

Máš voľný čas? Ako ho trávíš?

Karol : Mám ho oveľa menej, ale o to viac si ho vážim. Trávim ho čítaním dobrej knihy, pozeraním kvalitného filmu či športovaním rôzneho druhu.
Vlado : Nájde sa, hoci ho nie je veľa. Snažím sa ho využiť na oddych a relax, ako sa len dá, pretože práca v pastorácii je dosť vyčerpávajúca.
Lukáš : Snažím sa nájsť si čas na oddych, starší kňazi mi jasne povedali, aby som sa nedal zlákať mladíckou horlivosťou, ale si aj oddýchol. A je to veľmi cenná rada, fakt. Tak oddychujem zväčša pri športe, občas pocestujem po okolí (pri šoférovaní si dosť oddýchnem aj sa odreagujem) alebo len tak si niekde vybehnem s blízkymi ľuďmi (v spoločenstve priateľov sa tiež riadne uvoľním).

Si šťastný?

Karol : Áno som a nikdy by som to nemenil. Je to šťastie, ktoré tento svet dať nikdy nevie a ani nemôže...
Vlado : Áno.
Lukáš : Patrím medzi najšťastnejších ľudí na svete :)))))))) Mám viac, než som kedy čakal.....

Dávid Sklarčík

Pápež František a Cirkev

Cirkev pozýva všetkých, aby sa nechali zahrnúť Otcovou nehou a odpustením. Cirkev je misionárska. Kristus nás posiela prinášať radosť evanjelia celému svetu. (Tweet 26/11/13)

Ježiš je brána otvorená pre všetkých, svätcov, ktorí sa oddali Bohu, ale aj hriešnikov, ktorí činia pokánie. Hlavnú úlohu pri tomto odpúšťaní hriechov a začleňovaní sa do obnovenej Cirkvi zohráva Duch Svätý, ktorý prináša Božie odpustenie skrze Ježišove rany. Silou týchto rán sú nám naše hriechy odpustené. Vyznať naše hriechy nás niečo stojí, ale prináša nám to pokoj. Tam, kde je kríž, je pre nás kresťanov nádej, a to vždy. Nádej, ktorú dostaneme, ale i nádej, ktorú máme dávať. Ak niet nádeje, nie sme kresťanmi. Nech nám nikto neukradne nádej, pretože táto sila je milosťou, Božím darom, ktorý nás vedie vpred s pohľadom upretým na Ježiša. (porov. Homília Sv. Otca Františka na slávnosť Nanebovzatia Panny Márie 15. 8. 2013)

Kristus nám ponúkol vzťah, cenný poklad uchovávaný pre každého človeka. On nie je nejakou ilúziou! Prichádza k brehu nášho života, približuje sa k našim zlyhaniam, k našim slabostiam, hriechom, aby ich zmenil. Prichádza na ľudské dno, aby vytiahol hriešnika zo svojej beznádeje. Ťažkosti by nás nemali vystrašiť, ale inšpirovať nás, aby sme išli ďalej, nestáli na mieste, alebo azda necúvli.

Úlohou Ježišových priateľov v Cirkvi je, aby sa robili dobré veci, aby sa viedol život napred, aby sa pomáhalo druhým budovať lepší svet. Ľudstvo potrebuje vidieť gestá mieru a tolerancie; počuť slová nádeje a pokoja! Lepší svet možno vybudovať iba cestou pokoja! Ale ak to neurobíme, ak to nebude my, neurobí tak nikto! Jednota Cirkvi záleží na citlivom prístupe ku každému jednotlivcovi. (porov. Príhovor Sv. Otca v deň modlitieb a pôstu za Sýriu 7. 9. 2013)

„Boh vždy odpúšťa! Nikdy sa neunaví v odpúšťaní!“ My sa nemáme unaviť v tom, že

ideme prosiť o odpustenie. (Generálna audiencia, 20. novembra 2013: Cirkev je službou vysluhovania milosrdenstva)

To, čo nás v Cirkvi vzájomne zjednocuje a prejavuje sa dobročinnosťou, je láska. O prvých kresťanoch sa pohania, ktorí ich pozorovali, vyjadrovali takto: „Hľa, ako sa milujú! Ako sa majú radi! Niet medzi nimi nenávisti, neohovárajú sa navzájom! Toto je dobré!“ Dobročinná láska: toto je Božia láska, ktorú nám Duch Svätý vkladá do srdc. Bez lásky sú aj najvýnimočnejšie dary márne. Tento človek uzdravuje ľudí, má takú schopnosť, takúto čnosť, uzdravuje. Bez lásky žiaden z darov Cirkvi neslúži, pretože, kde nieto lásky, tam je prázdnota, ktorá sa vyplní sebectvom.

„Zostať verní evanjeliu a žiť dôsledne podľa neho, to si vyžaduje odvahu.“ (Tweet pápeža Františka z 5. novembra 2013)

Patrik Mitura

Naše bohoslovecké prázdniny

Krásny letný čas voľna od školských povinností máme aj my, boholovci, avšak, aby sme nevyšli z cviku, naše prázdniny sú plné služby. Prinášame taký mini pohľad na ne.

Tohtoročné letné prázdniny boli pre mňa o čosi dlhšie, keďže som po úspešne zvládnutých maturách skončil školu skôr. Stíhal som cez ne všeličo porobiť. Našiel som si brigádu, na ktorú som chodil celé leto. Popritom som samozrejme stíhal aj pomôcť doma pri rôznych prácach. Aj pri fare a kostole bolo roboty, tak som trošku asistoval, keď sa dalo. Samozrejme, že som hlavne slúžil pri svätých omšiach. A moja letná brigáda bola super. Pracoval som vo firme, kde som získal nejaké nové skúsenosti a spoznal nových ľudí. Hoci som tam bol najmladší, predsa sa mi viacerí venovali a rozprávali sa so mnou, čo ma veľmi tešilo.
2 týždne brigády v seminári boli super, okrem rôznych prác sme mali čas sa spoločne zabaviť a lepšie sa spoznať, keďže som ešte len nováčik. No a cez voľno bol čas navštíviť aj nejaké pekné miesta na Slovensku. K tomu samozrejme patrila aj púť do Levoče, kde som tak ako každý rok načerpal mnoho duchovných síl do života.

Peter Fábry, 1. roč.

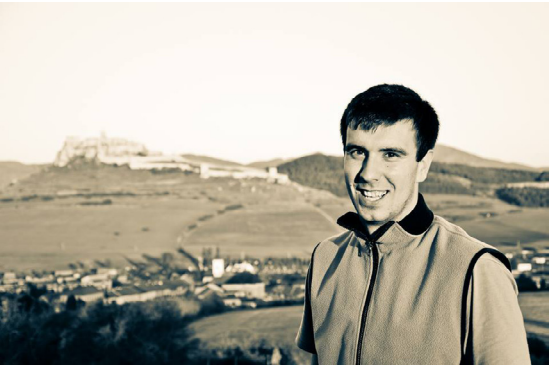

Cez prázdniny som toho postíhal pomerne dosť, nejaká tá prácička doma, pomoc na fare pri maľovaní a tak. Tiež som bol ako animátor na farskom tábore, ktorý bol plný srandy, nových zážitkov a hlavne skúsenosti do života. No s čím hlavne by som sa chcel podeliť bola kázeň otca špirituála ešte pred prázdninami. Povedal tento príbeh s podobnou myšlienkou: „Mladý pár sa zosobášil a žili spolu tak, ako sa na manželov patrí ale po 5 rokoch manželstva žena vážne ochorela a to až tak, že nemohla chodiť. Mladý manžel sa o ňu celé roky s

láskou staral, umýval ju, varil jej, dával jej jesť, chodil s ňou na prechádzky... Po dlhých rokoch života v manželstve sa manželka, ktorá už bola vo veľmi vážnom stave doma, keď je priniesol večeru spýtala svojho muža: „Muž môj, prečo si sa o mňa staral celý život. Veď si bol mladý mohol si si nájsť inú a mohol si žiť so zdravou ženou a nie strácať čas so mnou.“ Vtedy ju muž chytil za ruku a odpovedal jej: „Ja som si ťa nebral kvôli zdraviu.“
Niečo podobné som zažil aj ja cez prázdniny. Tou chorobou môže byť aj napr. mozgová porážka, pád zo žeriava v práci atď. Pochopil som, že skutočná láska spočíva prijímaní všetkého čo je, bolo, bude aj nebude... Najšťastnejší ľudia nemusia mať práve to najlepšie zo všetkého. Oni si urobia to najlepšie z toho, čo majú... A nezabúdajú na sľub, čo si dali. Sľubujem, že ťa nikdy neopustím ani v šťastí ani v nešťastí, ani v zdraví ani v chorobe a že ťa budem milovať a ctiť po všetky dni svojho života.

Jozef Gorčák, 2. roč.

Tak tohoročné prázdniny mi, ako tradične, zbehli veľmi rýchlo :) Začali krátkou duchovnou obnovou vo Važci, kde som mal približne týždeň na to aj prax. Ale to bol taký kvalitný týždeň - bol som animátorom jednej skupinky DAŠ (čítaj Diecézna animátorská škola :) počas ich desaťdňového letného sústredenia, ktoré vyvrcholilo evanjelizáciou. Modlitba, aktivity, výlet, práca v centre, príprava na evanjelizáciu - ani netuším, ako v tom spoločenstve nadšených Božích puberťákov ten čas ušiel. A ešte koľko povzbudenia sa na mňa nalepilooo :) Ďalšou kvalitnou akciou bol gospelový festival Verím Pane v Námestove, kde som sa po rokoch opäť vybláznil ako “helper”. Mal som prvý raz v živote nočnú službu na amfíku :D A čo ešte? Detský kresťanský tábor - na ňom som bol aj s Bystríkom :) - no a brigády v seminári (bez nich si leto nevieme ani len predstaviť). Pomedzi to som sa snažil vyskytovať aj doma, aby mali zo mňa osoh aj náš pán dekan, navyše sme v RIOmberku mali celoslovenské strenutie mládeže R13. Tak tam sa nejaký ten animátor či pomocník pri liturgii vždy hodil. No a bol som pravdaže aj s našimi trochu, aby aspoň videli, ako vyzerám :) Týždeň k týždňu a zrazu bol koniec. Ale bol to veľmi pekný čas, taký plný radosti a zjavnej Božej prítomnosti aj cez kňazov, ktorých som mal tú česť spoznať - najprv cez Jožka Mihoka vo Važci, potom cez Dušana Lukáča na akcii spoločenstva v Tatrách a nakoniec Jožka Marettu. Nenormálni chlapi to sú. Keď budem veľký, hádam mi Pán Boh dopraje aspoň trošku sa na nich podobať :)

Štefan Bocko, 3. roč.

Ako všetci vysokoškoláci, tak aj my bohoslovci sme mali takmer 3 mesačné prázdniny. Určite naše prázdniny sa o čosi líšia od prázdnin bežných vysokoškolákov, a to asi službami ktoré počas nich konáme. Každoročne sa začiatok našich prázdnin začína službou na Mariánskej hore v Levoči. Je to pre mňa požehnaný čas, začínať prázdniny práve púťou na toto milostivé miesto.

Svoj čas počas prázdnin som venoval aj životu vo farnosti. Organizovali sa rôzne podujatia pre deti a mladých. Taktiež to bola príprava odpustových slávností v jednotlivých kostoloch farnosti.

Pastoračnú prax som strávil v diecéznom centre mládeže vo Važci. Bola to veľmi milá skúsenosť a som vďační za to, že som tam spoznal kopec super ľudí. Každý rok sú prázdniny bohoslovca výnimočné, to môžem vyhlásiť aj o týchto posledných. Nakoniec azda môžem povedať, že som sa snažil Bohom darovaný čas prázdnin prežiť naplno.

Peter Kandra, 4. roč.

Prázdniny sú pre mňa vždy veľmi výnimočným a naplno využitým časom. Tohtoročné letné prázdniny neboli žiadnou výnimkou. Strávil som ich v kruhu rodiny, najbližších príbuzných a najlepších priateľov. Počas prázdnin som však nedal košom ani kňazskému semináru -strávil som tam nejaký ten týždeň na brigáde a s radosťou som pomohol aj na miništrantskom tábore. V rámci praxe som navštívil Dom Charitas sv. Hildegardy z Bingenu v Rabči. Táto prax vo mne zanechala veľmi hlboké dojmy – rodinná atmosféra, ktorá tam panovala, a zodpovedný prístup i nezištná pomoc zo strany zamestnancov voči matkám v krízových situáciách boli skutočne povzbudzujúcimi. Počas prázdnin mi veľa príležitostí k plnohodnotnému

využitiu času ponúkla aj naša farnosť. Spomeniem napríklad festival Verím Pane, ktorý sa pravidelne koná u nás, v Námestove, a počas ktorého mesto nesmierne ožíva. Cez leto 2013 ma obohatili najmä tábory prežité so skvelými vedúcimi a ešte lepšími deťmi, ktoré vo mne zanechali jasné potvrdenie toho, že radosť je podstatnou súčasťou viery a života s Bohom.

Bystrík Dragoš, 5. roč.

Hm, ťažko mi je spomenúť si na prázdniny (zvlášť po troch mesiacoch opätovného „tvrdého zarezávania“ v seminári...:), no pamätám si, že zbehli rýchlo, veľmi rýchlo. Rýchlejšie ako všetky ostatné. Po vysviacke sa veľa v mojom živote zmenilo: to, čomu som sa doteraz len prizeral, sa – takpovediac – zo dňa na deň stalo mojím každodenným chlebíkom a ja som veľa času strávil iba prípravou – predovšetkým homílií. Raz sa ma jeden malý miništrant opýtal, koľko mi trvá taká príprava na kázeň, tak som mu – aby som ho neodradil od poteciálneho duchovného povolania :) – povedal, že približne dve hodiny. No veľakrát to bolo oveľa dlhšie...

Keby som mal opísať celé prázdniny bolo by to veľmi na dlho, no jeden deň bol pre mňa skutočne výnimočný, tak sa s vami podelím (išlo o sobotu):
Všetko sa začalo svätou omšou o 7:00, po ktorej nasledovala fatimská pobožnosť. Po nej som utekal na faru a narýchlo zjedol raňajky. O deviatej hodine ma už v kostole čakali rodičia, ktorí prišli na krstnú náuku (tí, ktorí mali mať krst v nasledujúci deň), a o desiatej som krstil (dieťa, ktorého rodičia a príbuzní nemohli prísť v nedeľu); o jedenástej som pochovával a o druhej sobášil. A čo bolo najkrajšie – každú z tých udalostí mi Pán Boh dal prežiť veľmi hlboko, takže som v jednom dni okúsil, čo to znamená radovať sa s radujúcimi i plakať s plačúcimi, vítať človeka i človeka odprevádzať.

Iste, nie všetky dni boli také náročné – vo všeobecnosti si myslím, že som toho veľa neurobil, no vždy som sa snažil byť tam, kde ma bolo treba, a tak mám nádej, že pred Pánom bude toho dosť.

František Janečko, 6. roč.

Prázdninová štatistika

Dokopy sme všetci bohoslovci toto leto prežili:

198 dní na detských táboroch
386 dní na mládežnických akciách
814 dní na pastoračnej praxi a pomoci na fare
532 dní na brigádach v seminári

Bohoslovci na Svetových dňoch mládeže 2013

Traja naši bohoslovci sa toto leto zúčastnili na Svetových dňoch mládeže v Brazílii. Podelili sa s nami o svoje zážitky:

Príprava a samotná cesta (Bystrík Dubovecký)

Keď pápež Benedikt XVI. pred dvoma rokmi v Madride ohlásil, kde sa budú konať najbližšie Svetové dni mládeže, všetci traja sme s úsmevom na tvári prehlásili: „Ideme!“ To, čo bolo pôvodne myslené s humorom, začalo minulý rok v septembri nadobúdať reálnejší obraz. Stretli sme sa s pár ľuďmi, zhodnotili naše šance na úspech a začali nielen šetriť každé euro, ale aj sa modliť k Bohu o požehnanie pre tento náš úmysel. Stretnúť sa so sv. otcom a ešte k tomu v Brazílii sa predsa nestáva každý deň. V novembri, keď sme si zarezervovali letenky zdalo sa, že už sme skoro tam. Bolo však potrebné toho ešte veľa vybaviť. Od rôznych očkovaní a víz kvôli preletu cez USA až po nové biometrické pasy a mnoho ďalších vecí. V marci nastúpil na Petrov stolec pápež František a my sme s ešte väčšou zvedavosťou očakávali stretnutie s ním. Prípravy sme zvládli, a na čo sme zabudli nás doma predsa počká.

V nedeľu, 14.júla sme hneď po sv. omši s Božím požehnaním a troma obrovskými kuframi vyrazili. Smer Budapešť. Odtiaľ nám to predsa letí do Londýna. Nik z nás neletí prvýkrát ale i tak sa tešíme. Čas si krátime špekulovaním o tom, čo všetko asi zažijeme. Sme v Londýne. Lietadlo do USA nám ide až o 23.hodín. Máme ale vybavené ubytovanie, takže hor sa na prehliadku mesta. Stretávame sa so samými zaujímavými ľuďmi. Aj so Slovákmi. Väčšinu prekvapí cieľ našej cesty a tak sa máme o čom baviť. Pokračujeme do Miami. Lietadlo meškalo. Na vstup do USA sme čakali 2 hodiny. Let do Ria ide o 20 minút. Stratil som boarding pas. Žeby skúška trpezlivosti a spoľahnutia sa na Boha? Všetko dobre dopadlo a tak pokračujeme ďalej. Po desiatich hodinách letu prilietame do Rio de Janeiro. Je 7:00 ráno, na Slovensku je o 5 hodín viac. Máme trochu času na oddych. Pozrieť okolie a pokračujeme v ceste. Prečo? Ešte nás čaká tzv. Misijný týždeň. Slovenských pútnikov očakávali v São Paulo. A tak pokračujeme. Po asi hodine letu sme v São Paulo. Po prílete nám síce oznámili, že naše kufre sú ešte len na ceste, ale nám to na entuziazme neubralo a čakali sme, čo zažijeme v jednom z najväčších miest sveta.

Sao Paolo (Lukáš Vaník)

Hneď po príchode sme mohli zažiť pohostinnosť domácich Brazílčanov, ktorí nás ponúkli svojim obľúbeným nápojom guarana a rôznym druhom ovocia, o ktorom sa dohodovali čo je čo. Niektoré sme nepoznali.

Po krátkom čase sme sa spoznali s miestnymi rodinami a mladými, ktorí sa o nás starali. Hoci sme sa poznali iba pár dní, po krátkom čase sme si zo seba navzájom uťahovali akoby sme sa poznali roky. (Napr.: „Koľko Slovákov vás to prišlo na Svetové dni?“ „300.“ „A to niekto zostal i na Slovensku?“)

Čo sa týka našej batožiny, všetci nás uisťovali, že na druhý deň príde. Ale keď tak nestalo a nestalo sa tak ani na ďalší deň, rozmýšľali sme, čo robiť. Na tretí deň sme sa teda rozhodli ísť si nakúpiť nejaké veci dennej potreby či nejaké-to tričko. Asi dve-tri hodiny po tom, ako sme sa vrátili z obchodu, prišiel muž na dodávke s našimi kuframi. Radosť bola nesmierna. :)

Prekvapila nás obrovská rozloha samotného mesta Sao Paulo: rozprestiera sa na ploche 80x40 km a s počtom 20 miliónov obyvateľov sa radí medzi najväčšie mestá sveta !

To, čo nás asi najviac oslovilo počas týchto dní bezprostredne pred SDM v Riu, bola práve pohostinnosť, otvorenosť, spontánnosť, ale najmä láskavosť domácich. Akosi ma prekvapilo, že i tu veria to, čo veríme my, či lepšie povedané: veria v Toho Istého Pána, Ježiša Krista, ako veríme my! A toto vzájomné zdieľanie viery bolo naozaj veľmi radostné a plné dôvernej a láskyplnej atmosféry.

Záverom „semana missionária“ (misijného týždňa – tak nazvali tento týždeň Brazílčania, predtým sa označoval jednoducho: dni v diecézach) bola vigília s miestnym kardinálom Pedrom Odilom Schererom, ktorý bol v poslednom konkláve mediámi označovaní za jedného z veľkých kandidátov na pápežský stolec.
Zaverečná svätá omša (ako konieckoncov každá v Brazílií) sa vyznačovala nezvyčajnou živosťou, na ktorú sme si už medzičasom trochu zvykli. Keďže už i tu, v Sao Paule, bola účasť celosvetová, bola táto svätá omša predchuťou univerzality Cirkvi, ktorú sme úplne naplno prežívali v Riu.

Po svätej omši nám naši hostitelia pripravili skvelú griľovačku, kde nechýbalo fantastické hovädzie (ktoré tu jedli na naše potešenie často) a veľa zeleniny. Priateľská atmosféra poznačená i nostalgiou z lúčenia sa niesla celým priestorom dvora školy, kde sme sa lúčili. Lúčili sme sa vymieňajúc si mailové adresy a facebook-ové kontakty, ako i malé darčeky reprezentujúce naše krajiny. Veľmi sme sa za pár dní spriatelili a myslieť na to, že sa možno už nikdy nestretneme (žijúc na opačnej strane zemegule) nebolo ľahké. Našťastie, my traja sme odchádzali o dva dni. Ostatní Slováci totiž odchádzali autobusom, ale keďže

ten sa objednával až neskôr, my sme mali vopred objednané letenky zo Sao Paula do Ria. Mali sme teda dva dni v Sao Paule „k dobru“. Pán sa o nás postaral a bývali sme u jednej milej rodiny, ktorá nás previedla najdôležitejšími miestami Sao Paula: časťou obrovského parku Ibirapuera (porovnateľnému k Central Parku v New Yorku), hlavnou mestskou katedrálou Sé, prekrásnym kostolom Sao Bento a doviedli nás i k najstaršiemu múru v Sao Paule, kde sa v polovici 16. storočia pod vedením jezuitov mesto „narodilo“. Po krásnych „dodatočných“ dvoch dňoch v Sao Paule. Tieto zahŕňali aj svedectvo na nedeľnej svätej omši pred celou farnosťou, samozrejme: nečakané a po anglicky. Po týchto krásnych dňoch sme nastúpili na letisku Campinos do lietadla, ktoré malo namierené do Ria. Príjemne nás prekvapilo, keď sme vstúpili do lietadla plného mladých, ktorí mierili tiež na Svetové dni. Po hodinovej ceste naplnenej i spevom hymny Svetových dní (miestami však väčšinou s textom na-na-ná-na, keďže sme ešte veľmi nepoznali jej text :) naše lietadlo pristálo v cieli našej cesty – v Rio de Janiero.

Rio de Janeiro (Mário Brezňan)

Po tom, ako sme prileteli do Ria sme prežili pár menších šokov :). Všetko sme porovnávali s naším životom tu na Slovensku. Na prvý pohľad sme videli domy, či paneláky, ktoré boli obostavané veľkými plotmi, na ktorých boli na vrchu naťahané ostnaté drôty. Keď sme prišli ku kostolu, v ktorom sme mali slovenské katechézy, stáli tam policajti so zbraňami v rukách, ktorí dohliadali na našu bezpečnosť. Navyše sme bývali na okraji favely (čo je u nich niečo také, ako u nás rómska osada) O kriminalite tejto krajiny sme toho počuli dosť, avšak skúsenosť s ľuďmi, ktorých sme mali možnosť spoznať počas dní v Riu bola veľmi príjemná. Mali sme možnosť vidieť svedectvo ľudí, ktorí nám dávali všetko, čo mali. Svoj čas, domov, jedlo, peniaze, dôveru. Bolo vidieť, že životný štandard bežného občana bol nižší ako u nás v Európe, ale aj napriek tomu ich štedrosť bola neprehliadnuteľná. Prvé dni v Riu skoro stále pršalo alebo bolo zamračené. Chodili sme iba po okrajových štvrtiach, kde bolo vidieť chudobu a pouličných predajcov, ktorí si tak zarábali na živobytie. V kostole, ktorý nám bol pridelený, sme mali pravidelné stretnutia všetci Slováci, ktorých sa nás tam stretalo okolo tristo. Bol tam pre nás pripravený program od slovenského tímu ľudí. V dopoludňajších hodinách boli katechézy žilinského diecézneho otca biskupa Mons. Tomáš Galisa, ktoré boli zamerané na motto Svetových dní mládeže: „Choďte a získavajte učeníkov zo všetkých národov“ (porov. Mt 28,19). Taktiež sme mali prácu v skupinkách, kde sme mohli poslúžiť ako animátori. V popoludňajších hodinách sme chodili spoznávať krásy mesta. Bežný deň sme v dopravnej špičke v Riu strávili minimálne dve hodiny. Všade bolo veľa ľudí, ktorí mali úmysel sa niekde dostať. Úmysel preto, lebo to, čo ste si naplánovali, sa občas v jednej chvíli zmenilo a ocitli ste sa niekde inde.:) Skúsenosť zo svetových dní v Madride nás naučila flexibilite a v Brazílii sa to len a len potvrdilo. Veci sa menili za pochodu. Niečím špecifickým bol program na pláži Copacabana. Malo to svoje čaro a jedinečnosť. Na Vigíliu svätej omše sme putovali asi desať kilometrov peši. Bol to čas, keď bolo bežné, že ľudia s rôznych krajín sveta

medzi sebou rozprávali a tak zdieľali svoje životy. Okolo seba ste videli davy ľudí, ktorí si krátili čas spevom a rôznymi pokrikmi. Zároveň sme už cítili únavu a vedeli sme, že nás ešte čaká noc na pláži pod holým nebom. Po tom, ako sme dorazili na miesto, na ktorom sme sa mali stretnúť so Svätým Otcom, bolo naším najbližším cieľom nájsť si kúsok miesta, kde si po skončení programu ľahneme a pospíme si aspoň zopár hodín do rána. Nebolo to jednoduché, lebo miesto, na ktorom bola plánovaná svätá omša, malo byť niekoľkonásobne väčšie, ako pláž, na ktorej sme boli. Z dôvodu neočakávaných dažďov toto miesto zatopila voda a tak zvyšný program ostal na pláži, ktorá nemala takú kapacitu. Stretnutie so Svätým Otcom bolo niečo, na čo sa každý veľmi tešil. Mali sme ho možnosť vidieť ako prechádzal popri nás. Niektorí ľudia sa radovali, iní dokonca od radosti aj plakali, ale skoro každý si ho fotil.:) Bolo cítiť, ako sa mení atmosféra. Na druhý deň ráno sme mali krásny budíček pod holým nebom. Zobudili sme sa na to, ako ľudia na pláži začali tlieskať. Najskôr sme nevedeli čo sa robí, ale potom nám došlo, že spoza horizontu mora vyšlo slnko. Záverečná svätá omša zo Sv. Otcom Františkom bola vyvrcholením našej púte. Všade okolo seba ste videli plno farieb, ktoré symbolizovali rôznosť Cirkvi. Boli to farby oblečenia, vlajok, ale aj pleti. Radosť, ktorú sme prežívali, bola nesmierna. Záverečným požehnaním nás Sv. Otec vyslal do sveta, aby sme išli a prinášali evanjelium do nášho každodenného života. Po skončení svetových dní sme mali ešte dva dni na to, aby sme mohli ísť na miesta v Riu, kde sa predtým z dôvodu veľkého počtu ľudí nedalo dostať. Boli sme na miestach ako je Corcovado (hora na ktorej je 30m socha Krista Spasiteľa), alebo na známej dominante mesta: Pao de Azucar (vrch s názvom Cukrová homoľa). Bodkou za celými svetovými dňami bola naša cesta naspäť. Jednou z medzi prestávok bolo aj mesto New York. Tam nás hneď ráno čakali naši známi, ktorí nás sprevádzali po meste, a tak nám umožnili za krátky čas toho vidieť čo najviac. Počas celých svetových dní sme mohli jasne vidieť Božiu dobrotu, ktorá nás neustále sprevádzala. Mnoho krát to boli ľudia, ktorých láska a ochota sa nedala nevidieť.

Naši prváci

Aj tento rok je pre nás cťou a obrovskou radosťou predstaviť našich nových spolubratov - prvákov v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka. Vaše i naše štvrtkové modlitby za nové kňazské a rehoľné povolania sa tak opäť stali viditeľnými cez týchto nových bohoslovcov, ktorí začínajú čas náročnej i radostnej formácie. Aj ich Pán zavolal po mene a zasadil do nich semienko povolania. Vložme aj ich do svojich modlitieb aby svoju prípravu na kňazstvo využili čo najlepšie.

Otázky na ktoré všetci ochotne odpovedali sú:
1. Napíš niečo o sebe...
2. Máš vzor/vzory? Aké a prečo? V čom chceš byť ako ony?
3. Si v seminári už 2 mesiace, ako sa tu cítiš, ako sa zmenil Tvoj život? Mal si nejaké predstavy o seminári?

Lukáš Anderko

1. Ciao, sono Luka. Narodil som sa 8.10. 1993 v Prešove. Mám jednu sestru a jedného brata. Od 4. roku svojho života som sa venoval hokeju. Moju hokejovú kariéru som uzavrel, keď som študoval na strednej odbornej škole - Obchodná akadémia v Ružomberku. Na strednej škole v Ružomberku som strávil 4 krásne roky svojho života. Moje záľuby sú hokej, futbal, florbal, čiže šport, hudba, umenie a príroda.

2. Mám jeden všeobecný a veľkolepý vzor, ktorý má meno Ježiš Kristus. Určite mám aj ďalšie vzory, ktoré sa viažu na jednotlivé „odvetvia“. Jeden vzor by som spomenul, ktorý je v mojej blízkosti. Tento vzor je jeden môj spolubrat, ktorého by nebolo korektné menovať. Podľa mňa

takto ma vyzerať mladý, vyspelý, sebavedomý muž, ktorý chce nasledovať Krista. Som veľmi rád, že sa naše cesty skrížili a je pre mňa veľkou cťou, že sa s ním môžem každý deň stretávať.

3. V seminári sa cítim veľmi dobre, myslím si, že som si už aj celkom zvykol. Najväčšou nevýhodou pre mňa je ranné vstávanie, keďže som človek, ktorý si rád pospí. Na druhej strane je tu množstvo skvelých vecí a činnosti, ktoré sa tu pravidelne vyskytujú. Prostredie a program v seminári som poznal už pred nástupom do seminára, čiže moje predstavy o seminári boli realistické a nič ma tu neprekvapilo. Nakoniec, by som chcel citovať Markove evanjelium, keď Ježiš povedal bohatému mladíkovi: Ježiš naňho pozrel s láskou a povedal mu: ,,Jedno ti ešte chýba. Choď, predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!" (Mk 10,21)

Štefan Baláž

1. Volám sa Štefan Baláž, som spoločenská bytosť obdarená rozumom a vôľou (aspoň sa snažím, aby som tomu popisu zodpovedal). Pochádzam zo srdca našej diecézy, z Rožňavy. Tam býva aj moja rodina. Pred vstupom do seminára som šil rybárske siete v jednej talianskej firme v Rožňave. Zaujímavé však? Ako apoštoli, poviete si. No, môžete nad tým meditovať ak chcete, ak nie platí horná veta v zátvorke.

2. Mojím vzorom sú ľudia, ktorí svedčia o Kristovi aj vtedy, keď sa to "neoplatí". Mojím vzorom sú prenasledovaní pre vieru, ktorí napriek rôznym výstrahám a varovaniam neprestávajú veriť. Mojím vzorom sú ľudia, ktorí dennodenne a zadarmo pomáhajú chorým, hladujúcim, bezbranným, utláčaným, väzneným a mnohokrát pri tom riskujú svoj vlastný život. Oni sú mi vzorom. Chcel by som byť ako oni.

3. Žil som dosť uponáhľaný život, tu v seminári

som sa trocha upokojil aj vďaka modlitbám. Čo sa týka seminára, vedel som, že idem do prostredia kde nežijú len "svätí ľudia", ale ja sa snažím riadiť Kán. 210 KKP, ktorý hovorí: „Všetci veriaci musia podľa vlastného postavenia venovať svoje sily na to, aby viedli svätý život a napomáhali vzrast Cirkvi a jej ustavičné posväcovanie" a ja nechcem mať opletačky s vaším súdnym vikárom ani so žiadnymi sudcami.

Šimon Bocko

1. Som z Valaskej Dubovej pri Ružomberku. Mám 24 rokov a mladšieho brata. Po gymnáziu v Ružomberku som študoval na vysokej v Trnave. Rád si prečítam dobrú knihu, pozriem dobrý film, športujem a chodím von s priateľmi.

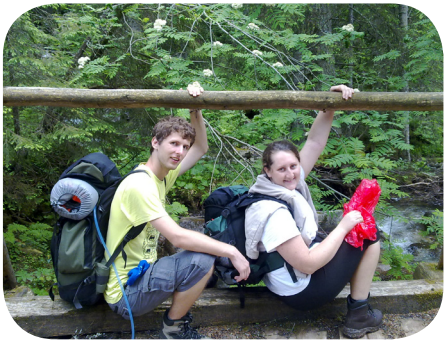

2. Vzor ako taký nemám. Ale veľmi sa mi páči blahoslavený Ján Pavol II. a terajší sv. otec František. Imponuje mi ich láska, pokora a skromnosť.

3. Na život v semináři som si zvykol veľmi rýchlo, až na to vstávanie. Konkrétne predstavy o živote v semináři som nemal. Trocha ma prekvapilo, ako rýchlo tu ide čas.

Anton Durčák

1. Volám sa Anton Durčák a narodil som sa 17. apríla 1994. Mám 4 súrodencov, z toho iba jednu sestru. Moji rodičia nás od malička viedli ku kresťanskému životu, čo vidím ako veľký dar. Od mala miništrujem, a pred dvoma rokmi som začal chodiť do mládežníckeho zboru.

2. Nikdy som nemal vzťah k nejakým ideálom, ale postupne som si veľmi

zaľúbil životopisy svätých: Antona z Padovy a Františka z Assisi. Mojím veľkým hrdinom bola postava Doctora zo seriálu Doctor Who. Sci-fi je môj jasný žáner. Avšak život sv. Filipa Neriho ma ovplyvnil najviac a je pre mňa taktiež vzorom v kňazstve.

3. Pobyt v seminári úplne zmenil moje prvotné názory naň. Myslel som si, že je to vezenie pre bohoslovcov a po 6 rokoch odídu úplne mimo reality plných duchovných myšlienok a teologického vzdelania. Preto som sa aj bál veľmi štúdia. Objavil som tu veľkú rodinu bratov a sestier, ktoré sa o nás starajú (hlavne o naše žalúdky). Teším sa z dobrých priateľov, ktorých som tu objavil. Môj kamarát povedal: „Som rád, že Božia vôľa je úplne iná ako moja, inak by som tu určite nestál.“ O tomto výroku sa presvedčujem každý deň.

Peter Fábry

1. Volám sa Peter Fábry. Mám 20 rokov. Pochádzam z dediny Spišské Bystré, ktorú asi viacerí poznajú pod názvom Kubachy. Mám dve sestry a jedného brata. Strednú školu som navštevoval v Poprade. Som vyučený kuchár, maturoval som v máji tohto roku. Medzi moje záľuby patrí cyklistika, príroda, čítanie, hudba. A veľmi rád mám humor :)

2. Viacerí ľudia sú pre mňa vzorom. Patria medzi nich moji rodičia, priatelia, duchovní otcovia ktorých poznám, každý z nich je v niečom pre mňa príkladom. Veľkým vzorom mi je aj súčasný Svätý Otec František, ktorého život je veľkým príkladom pokory, skromnosti a lásky ku všetkým ľudom bez rozdielov. Zo svätých spomeniem svätého Dominika Sávia, ktorý bol horlivý vo svojej službe Pánovi a odhodlaný preňho urobiť všetko.

3. Nástup do seminára bola veľká zmena, no na život v ňom som si už zvykol. Denný program je veľmi dobre časovo usporiadaný a pestrý. Človek tu má čas naozaj na všetko: modlitbu, štúdium, oddych a podobne. Moje predstavy o seminári sa plne zhodujú s realitou. A je tu veľa milých a dobrých ľudí, ochotných pomôcť.

Milan Lupták

1. Ahojte, volám sa Milan Lupták, mám 23 rokov. Mám dvoch mladších súrodencov - brata a sestru. Pochádzam z Liptovských Sliačov, čo je dedina neďaleko Ružomberka. Po absolvovaní Gymnázia svätého Andreja v Ružomberku som išiel študovať veterinu do Košíc. Avšak veci sa vyvinuli tak, že som v polovici štúdia prišiel sem do seminára. Nakoľko som študoval veterinu, mojou veľkou záľubou je chovateľstvo. Okrem toho som voľný čas trávil v našom spoločenstve, ktoré vo farnosti máme. Celkovo ma baví práca s mladými a týmto smerom som sa snažil aj orientovať. Absolvoval som jeden rok Diecéznej animátorskej školy. Aktívne sa zapájam ako dobrovoľník i do chodu nášho klubu pre mladých, kde sme sa snažili poskytnúť mladým priestor, kde by mohli tráviť rozumne svoj voľný čas. Myslím že upevňovanie a vytváranie týchto vzťahov nás vzájomne obohacovalo a tiež sme takto mohli byť nápomocný obci i farnosti pri organizovaní rôznych aktivít: akcie pre deti, dobročinný večierok, ples, celodenná akcia, kedy sa súťažilo v zimných športoch a iné,...

2. Myslím si, že vzorom môžu byť pre nás najmä ľudia, s ktorými sa denne stretávame a rozprávame. Môžeme sa veľa naučiť keď ich počúvame, keď spoznávame ich nazeranie na svet. Ak by som ale mal uviesť konkrétneho svätca, osobne ma veľmi oslovil don Bosco. Jeho nasadenie, s akým sa venoval mladým je pre mňa skutočným motorom. Som presvedčený, tak ako to veľa krát zdôrazňoval i blahoslavený Ján Pavol II., že mladí sú nádejou sveta. Je však potrebné nezatracovať ich, ale venovať im svoj čas a v tomto myslím si, že don Bosco môže byť nám všetkým vzorom.

3. Cítim sa tu fajn, ale nerád by som to vykreslil ako miesto, kde nieto chýb, kde nieto problémov. Je tu ale veľa super ľudí, ktorí sú pre mňa povzbudením v krušných chvíľach, ktoré sú súčasťou života každého človeka. O seminári som už čo to vedel pred nástupom sem, nemyslím si, žeby ma tu niečo prekvapilo, bolo však pre mňa

náročne zorganizovať si čas tak, aby som zvládal plniť si všetky svoje povinnosti a zároveň si nájsť čas i na nejaké voľno-časové aktivity.

Patrik Mitura

1. Ahojte, volám sa Patrik Mitura, mám 22 rokov. Pochádzam z malej dedinky na Spiši, z Vlkoviec. Študoval som v Ružomberku na filozofickej fakulte odbor slovenský jazyk a kultúra. Mám troch mladších súrodencov, najmladší má 9 rokov. A okrem neho sme traja vysokoškoláci, ktorých spája bratsko-sesterská láska. :) O sebe môžem povedať, že som bol, a som takým pútnikom, ktorý putuje a hľadá Pravdu. Verím, že dnešok, zajtrajšok, najbližšie roky a celý život bude mojou odpoveďou na Božie pozvanie do služby v kňazstve.

2. Myslím, že každý človek by mal vidieť vo svätcoch, živých i tých oslávených príkladný spôsob života, od ktorého sa máme učiť aj napriek určitým ľudským chybám. Mojím najväčším príkladom je Pán Ježiš, a to hlavne kvôli jeho láske, ktorá neodsudzovala ľudí, ktorá sa dáva a obetuje, ktorá hľadá priateľstvo s človekom. Ďalšími mojimi obľúbenými svätcami sú: sv. Augustín, bl. Ján XXIII., bl. Ján Pavol II. a bl. Zdenka. Títo svätí mali hlboký vzťah k Bohu a k ľuďom. Ale vzorom sú mi aj moji blízky a dobrí priatelia, v ktorých vidím ich túžbu po Bohu. Mám sa od nich čo učiť.

3. V seminári sa cítim veľmi dobre vďaka svojim spolužiakom a starším bohoslovcom. Je to taká Ježišova škola, ktorá nás formuje aj po intelektuálnej, ale i duchovnej stránke. Som veľmi vďačný za každú modlitbu od ľudí, ktorý si spomenú, lebo účinok týchto modlitieb sa prejavuje. Zatiaľ nevnímam, žeby sa môj život zmenil, no snáď sa polepším. :)

Miroslav Mudrík

1. Volám sa Miro Mudrík, mám 25 rokov a pochádzam z Humenného, kde žije aj moja rodina. Pred nástupom do seminára som študoval štyri roky na Strednej lesníckej škole v Prešove. Po maturite som pokračoval v päťročnom štúdiu na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene a teraz som tu v Spišskej Kapitule. :) K mojim záľubám patrí hlavne príroda a najmä lesy. Veľmi rád čítam duchovnú literatúru a odbornú literatúru o prírode. Nie som príliš športovo založený, skôr som také športové drevo. Aktívne sa však venujem vysokohorskej turistike a občas sa niekam zatúlam aj na bicykli.

2. Nesnažím sa nikoho konkrétne napodobňovať, pretože chcem byť sám sebou. Každý sme iný, pretože Pán nás stvoril každého ako originál s osobitnou charizmou. Môžme sa však navzájom obohacovať. Nemám teda konkrétny vzor, ale snažím sa brať si príklad z viacerých svätcov. Osobne ma však veľmi inšpirujú sv. Bazil Veľký, sv. Augustín, sv. Albert a ako najväčší vzor oddanosti Bohu Panna Mária.

3. V seminári sa cítim veľmi dobre. Na strednej škole sme mali na internáte dosť prísny režim, takže zvyknúť si na seminárny poriadok nebol problém. Som však veľmi spokojný ako je čas rozdelený na štúdium a duchovné aktivity. Pred nástupom do seminára som si nerobil nejaké konkrétne predstavy. Chcel som sa vyhnúť prílišnému sklamaniu alebo prekvapeniu. Teraz, ako som už spomínal, sa tu cítim veľmi príjemne. V ročníku je nás pomerne dosť, ale napriek tomu vychádzame veľmi dobre. Aj zo strany starších spolubratov a predstavených pociťujem veľmi láskavý prístup.

Andrej Ondrejka

1. Ahojte, moje meno je Andrej Ondrejka, pochádzam z Liptovských Sliačov. Mám dvoch súrodencov - jedného brata a jednu sestru.Som najmladší so súrodencov. Moje doterajšie štúdium bolo na Strednej odbornej škole v Ružomberku, ako čašník. Od 6 rokov som tancoval folklór, najprv v detskom súbore a neskôr vo folklórnom súbore Liptov v Ružomberku.

2. Môj vzor je Páter Pio, či už pre jeho svätosť, ale aj pre to, lebo je môj birmovný patrón. V čom by som mu chcel byť podobný?. Hlavne v jednoduchosti a nenáročnosti žitia.Určite tých vzorov bude oveľa viac napríklad v športe, ale Páter Pio je pre mňa ten príkladný. :)

3. V seminári som 2 mesiace ,no za ten čas sa zmenilo veľa vecí,či z môjho pohľadu alebo pohľadu spolužiakov voči mne. Zo začiatku som sa cítil trochu nesvoj veď predsa doma je doma,no ale po chvíľke som si zvykol a teraz sa tu cítim skvele. Pred nástupom som mal trochu strach, lebo ja toho zo začiatku veľa nenahovorím, ale teraz si so spolubratmi veľmi dobre rozumieme a snažíme sa vytvárať jedno spoločenstvo. Prišli nové predmety, s ktorými sme sa doteraz nestretli, ako napríklad hebrejský jazyk, filozofia alebo latinský jazyk, no pomaly sa do toho dostávame.Som veľmi rád lebo tu máme presne usporiadaný program dňa a to mi pred seminárom chýbalo, pretože som chcel byť všade a všetko robiť a niekedy toho bolo už veľa. Doma mám veľa priateľov a hlavne starú mamu, o ktorých viem, že sa stále za nás modlia, tak takáto podpora je pre žitie v seminári veľmi potrebná.

Vladimír Pavličko

1. Vladimír zo Spišskej Belej narodený 13/10/1975, žijúci všade len nie doma:). Rád cestujem a púšťam sa do vecí, kde iný sa boja. Moje motto “ Pán sa stará”, nie len keď smútok sa vynára. S otáznikom v duši som otvoril dvere seminára. Život je krásny, a každú skúsenosť či dobrú alebo zlú považujem za príležitosť sa priučiť niečomu novému. Som otvorený voči každému nech je akýkoľvek a kdekoľvek, čas všetko preverí a pretrasie, veď niet sa kam ponáhľať, žijeme vo večnosti pre večnosť.

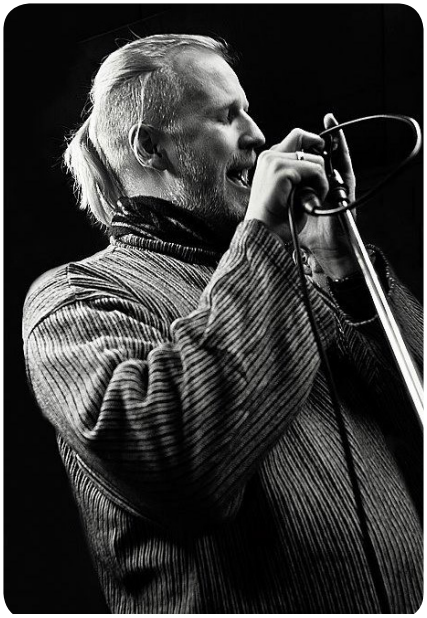

2. Nemám vzory, kedysi dávno som mával, najprv to bol Bruce Lee potom the Beatles. Ale ako pubertak som si uvedomil, ak chceš byť lepší, nasledovaním nikoho nepredbehneš, lebo vzdy ideš len v jeho stopách. Tak som svoje vzory prehodnotil na inšpiráciu, ktorou sú vlastne svätí, jednoduchí a úprimní ľudia. Mám rád ľudí, od ktorých sa dá učit a neostavajú len pri slovách ale aj skutkoch.

3. Čo sa týka seminára, nemal som žiadne očakávania, veci beriem tak, ako prichadzajú a odchádzajú. Ale za všetko len jedna veta “Božie kráľovstvo je medzi vami”, kde mám teda hľadať Božie kráľovstvo, ak nie práve tu?

Michal Sátora

1. Moje meno je Michal Sátora, pochádzam z Liptovských Sliačov. Mám 19 rokov a do seminára som nastúpil hneď po ukončení strednej školy. Študoval som na Strednej odbornej škole polytechnickej v Ružomberku, odbor Technické lýceum zo zameraním na strojárstvo. Svoj voľný čas rád trávim aktívne, športom, turistikou, cestovaním alebo domácimi prácami. Mám taktiež veľmi rád vojnovú históriu a

zvieratá. Som zo štvorčlennej rodiny a mám jedného staršieho brata.

2. Ľudí, ktorí ma v živote inšpirovali a chcel by som sa im v niečom podobať bolo mnoho. Vážim si človeka bez rozdielu na náboženstvo, kultúru či politické presvedčenie a mojím vzorom je každý človek,

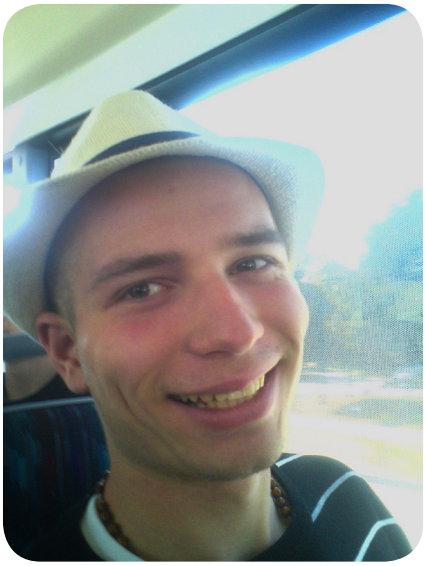

ktorý žije na Božiu česť a slávu. Každý deň stretávam ľudí, ktorých príklad ma obohacuje a môžem ich považovať za vzor. Mám rád ľudí, ktorí žijú svoju identitu a sú úprimní k sebe aj okolitému svetu.

3. V seminári platí seminársky poriadok, ktorý je nutné dodržiavať. Uvedený poriadok svojím programom iste zmenil život všetkým seminaristom. Náš čas je presne rozvrhnutý, na každý úkon dňa. Vďaka tomu máme vždy čo robiť a nikdy sa nenudíme. Dodržaním spomínaného poriadku sa dopracujeme bližšie k dokonalosti.

Martin Tešla

1. Volám sa Martin Tešla. Pochádzam z najkrajšieho mesta Stará Ľubovňa. Mám dvoch bratov - jedného staršieho a druhého mladšieho. Mamka pracuje v športovom centre ako vedúca a ocko je živnostník. Študoval som na Cirkevnom

gymnáziu sv. Mikuláša v Starej Ľubovni. Na ten čas mám veľmi krásne spomienky. Mal som úžasných spolužiakov. Vytvárali sme spolu krásne spoločenstvo nielen navzájom v triede, ale aj s učiteľským zborom a vedením školy. Patrím aj do spoločenstva, ktoré sa volá eRko. Je to kresťanské spoločenstvo detí. Patrím tam už 6 rokov a som animátor. Práca s deťmi ma veľmi baví. Okrem toho rád varím, pečiem, mám veľmi rád zábavu a radostných ľudí, ktorí mi dodávajú energiu.

2. Mám veľmi veľa vzorov. Ale teraz tak momentálne žijem Chiarou Luce Badano. Fascinuje ma jej radosť, sila, úsmev a obeta, s ktorou niesla svoj kríž, keďže mala rakovinu kostí. Je úžasne na nej to, že žila úplne normálnym životom ako každý mladý človek. Nosila tenisky, chodila do reštaurácie s kamoškami ako dnešní mladí ľudia, hrala tenis a nemala rada matematiku, tak ako ja :).

3. V seminári sa cítim dobre. Na začiatku to bolo ťažšie hlavne zvyknúť si na ranné vstávanie - niežeby som si teraz zvykol :) Taktiež program je tu je dosť nabitý, ale aspoň toho viac stihneme. Som šťastný, že tu môžem byť.

Pohľad Sedembolestnej

Zohavený, dodrúzganý Syn,
zbavený rúcha
a Ty hľadíš naň,
kým neodovzdá ducha,
Nebeskému Otcovi,
ktorého vôľu plnil na zemi,
aby sme my, potomci Adama,
mali život blažený.

Hoc deň bol plný temravy,
ako najtemnejšia noc,
a poludnie prerodilo sa na polnoc,
aj Bohočlovek zakúša samotu,
úplnú opustenosť Otcovu,
a predsa v tejto bezmoci,
prejavuje sa Božia moc.

Si tajomne votkaná do Božieho plánu,
a srdce hľadí naspäť v diaľ,
keď v Nazarete bolo vyslovene Staň sa!
a v tomto momente sa opakuje jednostaj.

A predsa oči tiahnu v iný pohľad,
nedajú sa opantať temnom dňa,
jastria za kríž,
za jeho zdanlivý nezmysel,
nevidia v ňom len absurdnú porážku,
vidia v ňom aj bezhraničné víťazstvo.

Len pohľad Sedembolestnej,
môže za chmárou Veľkého Piatku,
vidieť slnko Bielej Soboty.

Tomáš Soják

Ona je patrónkou nášho národa...

Od 1. januára 2014 začneme na Slovensku sláviť Jubilejný rok Sedembolestnej Panny Márie, ktorý vyhlásila Konferencia biskupov Slovenska pri príležitosti 450. výročia prvého zázraku na príhovor Panny Márie v Šaštíne a 50. výročia potvrdenia Sedembolestnej Panny Márie za patrónku Slovenska pápežom Pavlom VI. Keďže Sedembolestná je patrónkou celého Slovenského národa, malo by aj v tomto prípade ísť o celospoločenskú udalosť, ktorú bude možné zaregistrovať na všetkých úrovniach verejného života, počnúc od najvyšších politických špičiek, až na akcie v rámci miest a obcí. Tak tomu bolo predsa pri práve končiacom sa Roku sv. Cyrila a Metoda. Bude tomu tak aj teraz? Dovolím si vyjadriť skeptický pohľad, že asi nie. Je málo pravdepodobné, že NBS vydá pri tejto príležitosti euromincu s obrazom Sedembolestnej (veď koľko kriku bolo už len pri svätožiare pre sv. Cyrila a Metoda), RTVS asi tiež nenatočí celovečerný film s touto tematikou a nepredpokladám ani žiadny slávnostný koncert na hrade Devín, na počesť našej patrónky, za účasti celej vládnucej strany. Takejto pocty zo strany verejnej moci boli hodní ešte ako-tak sv. Cyril a Metod. Ale Panna Mária, hoci aj patrónka Slovenska? Ako sa už len na nej dajú nazbierať politické body? Na Cyrilovi a Metodovi to až taký problém nie je. Priniesli písmo, kultúru, vzdelanosť, pomohli pri vytváraní samostatnej zahraničnej politiky, upevnili ríšu dovnútra, robili sociálnu osvetu, napísali prvý civilný zákonník, atď., atď. Takto sa môžu postupne na tribúne s rečami o cyrilo-metodskom dedičstve striedať počnúc od ministra kultúry a školstva, cez ministra zahraničných vecí až po ministra spravodlivosti všetci najvyšší ústavní činitelia. Že nikto z nich nespomenie vieru? Veď to už nie je aktuálne. Proti tomu sa oplatilo protestovať ešte tak na Velehrade v roku 1985. Dá sa teda povedať, že Cyril a Metod sú pre politiku tolerovateľní, ba niekedy môžu byť aj osožní.

S Pannou Máriou je to však oveľa ťažšie. Ako sa už len na nej dá robiť politika? Ktorá strana si dá za svoj hlavný program heslo: „Hľa služobnica Pána“ alebo „Urobte všetko čo vám (Ježiš) povie“? Napokon Panna Mária nie je ani veľmi „ekumenická“. Veď kto si ju tak veľmi uctieva okrem katolíkov a zopár percent ortodoxných? Niektorí môžu dokonca až povedať, že národ skôr rozdeľuje ako spája. Ako by im len vyhovoval niekto na spôsob národného hrdinu, ako napr. sv. Václav v Česku, sv. Štefan v Maďarsku alebo sv. Patrik v Írsku. „Možno nám bude niekto aj vyčítať, že sme si ako katolíci neoprávnene uzurpovali právo vyjadrovať sa v mene celého národa a zasväcovať krajinu akejsi osobe, ktorá so Slovenskom nemá zdanlivo nič spoločné. Keby ešte tak Cyril a Metod, povedia niektorí. ... Keby ešte tak nejaká roduverná Slovenka, ale prečo uctievať ako našu patrónku túto dcéru Izraela!?“ (arcibiskup Cyril Vasiľ)

Možno si to ani neuvedomujeme, ale pomaly to vchádza aj do podvedomia nášho národa. Maličký prieskum medzi terajšími stredoškolákmi na jednej škole, v ktorom mali povedať koho pokladajú za patróna Slovenska ukázal, že ôsmi sú za sv. Cyrila

a Metoda, šiesti za Sedembolestnú, traja za iných svätých a štyria sa k tomu vôbec nevedeli vyjadriť.
Nie je preto prekvapením, že pred časom vznikla medzi najvyššími politickými špičkami iniciatíva, že slávnosť Sedembolestnej by sa mala zrušiť ako štátny sviatok alebo aspoň presunúť na najbližšiu nedeľu. Ako sme na to zareagovali? Našťastie máme medzištátnu zmluvu medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ktorá to neumožňuje, takže sa máme aspoň za čo skryť. Vieme to však aj nejako vysvetliť? Zachovanie štátneho sviatku vieme akosi ešte inštinktívne obhájiť. Napokon v súčasnosti by sa ho žiadna vláda neodvážila zrušiť. Proti jeho presunutiu by však asi až tak veľa ľudí neprotestovalo. Veď bežne sa v našich rodinách narodeniny a meniny slávia v nedele a keď to má mať ešte aj ekonomický prínos pre spoločnosť, tak prečo nie.
Prvé čo by nás malo na tomto uvažovaní zaraziť je, že štátna moc vôbec uvažuje o zasahovaní do cirkevného kalendára. To tu už dávno nebolo a mali by sme byť pri tomto signáli veľmi ostražití. Tí, ktorí nám hovoria, že Cirkev sa nemá čo vyjadrovať k politike, nemajú problém meniť náš liturgický kalendár! To, že niekto na čelnej pozícií štátu vôbec prichádza s takýmto návrhom je veľmi znepokojujúce.
Skutočnosť, že sviatok našej patrónky slávime 15. septembra nie je náhoda, ale skrýva sa za tým hlboký teologický význam, takže len tak ho presúvať nie je vôbec jednoduché. Vysvetlenie nám dal prefekt Najvyššieho tribunálu apoštolskej signatúry kardinál Raymond Leo Burke pri svojej minuloročnej návšteve Slovenska. Poukázal na to, že oktáva sviatku Narodenia Panny Márie (8.9.) bola jednou z najvzácnejších mariánskych oktáv. V nej sa akoby završuje celé posolstvo Panny Márie. Skrátene si pripomínane celý jej život od jej narodenia až po vrchol jej pozemského života, pri Synovom kríži, ktorého sviatok symbolicky slávime deň pred tým (14.9.). Okrem toho si v tom čase pripomíname aj spomienku Mena Panny Márie (12.9.), ktorá by mala byť pre nás z historického hľadiska osobitne významná, z dôvodu zázračnej porážky Turkov pri Viedni, práve na príhovor Panny Márie. Svojvoľné presúvanie v liturgickom kalendári by túto nádhernú symboliku mohlo vážne narušiť. Kardinál Burke, ktorý má skúsenosť z presúvania sviatkov vo svojej rodnej Amerike, vyjadril vôľu, aby sa sviatky všeobecne slávili v deň, na ktorý pripadnú. Tým, že sa posúvajú na nedele, stráca sa cit pre posvätný čas. Eštože nám to mal kto povedať.
Začíname sláviť Rok Sedembolestnej, ktorého vrcholom má byť práve národná púť 15. septembra 2014 v Šaštíne. Je potrebné pripraviť sa na to najmä duchovne. Nemajme však v sebe bojazlivý postoj utiahnutosti, akoby išlo len o nejakú privátnu vec nás katolíkov. Sedembolestná Matka bola, je a stále aj chce byť patrónkou celého nášho národa, dokonca aj jeho stratených detí. Ak sa tieto deti správajú niekedy voči nej nevďačne, za všetko dobro, čo pre nich v dejinách urobila, je našou povinnosťou túto našu Matku obrániť.

Lukáš Stolárik

Írske misie a ich vplyv na kresťanizáciu Moravy a Nitrianska (2.)

V minulom čísle nášho časopisu Brázda sme si predstavili začiatky kresťanstva v Írsku a jeho formy so zreteľom na mníšstvo, ktoré výrazne formovalo jeho charakter i ráz celej krajiny. Írsky monasticizmus sa vyznačoval nadšením pre askézu, ktorá sa prejavila i v nábožnom putovaní a dobrovoľným vyhnanstvom mníchov, ktoré bolo spojené s hlásaním evanjelia. Tak sa írski mnísi už v 7. storočí rozširovali zo „zeleného ostrova“ po európskom kontinente, kde zakladali svoje misie. Známe sú viaceré príklady lokalít z dnešného Nemecka, Belgicka, Holandska, severného Francúzska a Normandie, kde badať stopy írskej sakrálnej architektúry. V 8. storočí prichádzajú írski mnísi do Salzburgu a iných miest vtedajšieho Bavorska i do Korutánska.

V polovici minulého storočia sa na poli historickej vedy medzi českými a slovenskými historikmi rozvinula diskusia, či nemohli tieto írske misie v 9. storočí postúpiť až na Moravu. Spúšťačom tejto reťazovej reakcie bolo objavenie základov kostola v Modrej pri Velehrade v roku 1911 a ich znovuodkrytie archeológmi roku 1953. Najpozoruhodnejším bol tvar jeho presbytéria, ktorý bol pretiahnutý a pravouhlý. Český archeológ a historik umenia prof. Josef Cibulka ho označil ako kostol írskeho typu, pretože podobnými znakmi sa vyznačovala sakrálna architektúra insulárneho kresťanstva v Írsku. Tento južnomoravský kostol považoval za doklad toho, že na Morave pôsobila írska misia. Nevyslovuje však názor, že by tento kostol postavili priamo írski mnísi. Na základe hrobových nálezov datoval jeho stavbu najneskôr na začiatok 9. storočia, avšak v tomto období írski mnísi nepôsobili už ani v Bavorsku. Hovorí, že už po smrti Vergila (†784), salzburského biskupa írskeho pôvodu, za ktorého pôsobenia dosiahlo írske mníšstvo v Bavorsku svoj vrchol, tu nebolo viac írskych biskupov a pravdepodobne ani mníchov. A preto práve v druhej polovici 8. storočia za pôsobenia Vergila, kedy bola aj misijná činnosť írskych mníchov najvýraznejšia, sa malo dostať kresťanstvo na Moravu. Írski misionári priniesli na Moravu vlastný stavebný typ kostolov, ktorý sa tu ujal, udomácnil a tradične pretrval až do prvej polovice 9. storočia, aj keď tu už írski mnísi nepôsobili.

Rekonštrukcia kostola v Modrej

Iný český odborník, profesor cirkevných dejín, František Dvorník však spochybnil tieto závery ohľadom charakteru a pôvodu kostolíka v Modrej. Vysvetľuje, že írski mnísi pôsobili v Bavorsku od 7. storočia a vyvíjali misijné úsilie aj v susedných územiach niekdajšieho Norika a Dolnej Panónie obývaných Slovanmi.

Írska misijná činnosť tu bola najintenzívnejšia v období druhej polovice 8. storočia, a preto František Dvorník nevylučuje možnosť, že by sa niektorí írski misionári dostali koncom 8. storočia na južnú Moravu, ale odmieta ich väčší význam pri kristianizácii Moravanov.

Prof. František Dvorník

Ohľadom cirkevných stavieb nájdených na Morave tvrdí, že nejde o žiadne kostoly írskych staviteľov. Sú im síce podobné vo svojej jednoduchosti a pravouhlým pôdorysom presbytéria, ale líšia sa v niektorých základných prvkoch írskej sakrálnej architektúry. Pripomína, že stavebný typ moravských kostolíkov je najjednoduchší, a preto bol rozšírený práve na územiach, kde sa ešte len kresťanstvo začalo šíriť a kde neboli dostatočne skúsení stavitelia. Takýto typ sakrálnej architektúry možno badať až do obdobia 11. storočia a to aj na iných územiach, napríklad v Dalmácii. Okrem kostola v Modrej boli podľa prof. Cibulku írskeho typu aj dva kostoly v Mikulčiciach.

Prof. Josef Cibulka

Prof. Cibulka podobne uvažoval aj o možnosti pôsobenia írskych mníchov v Nitre. Podľa neho tu mohli pôsobiť mnísi z kláštora sv. Petra v Salzburgu a postaviť i Pribinov chrám. Kristianizáciu Nitrianska írskymi mníchmi však prof. Dvorník pokladá rovnako ako v prípade Moravy za nepravdepodobnú. Argumentuje tým, že neexistujú žiadne písomné správy o tom, že by írski mnísi pôsobiaci v 8. storočí v Bavorsku a Korutánsku rozšírili svoj misijný záber až nad Dunaj. Príchod kresťanstva na Moravu a do Nitry spája výlučne s franskými misiami a kladie ho najskôr na koniec 8. storočia.

Írski mnísi mali vo veľkej úcte sv. Petra, a práve v odkazoch na sväté knieža apoštolov zachytených v Živote Metodovom videl ďalší český historik Zdeněk Radslav Dittrich dôkaz prítomnosti a misijnej činnosti írskych mníchov na Morave. Prof. Dvorník však spochybňuje túto interpretáciu, pretože podľa neho sa dá obľuba sv. Petra v staroslovienskych textoch zdôvodniť tým, že sv. Peter, teda pápež, schválil slovanskú liturgiu.

Diskusie ohľadom prítomnosti a pôsobenia írskych mníchov na moravskom či nitrianskom území úplne neutíchli a vedú sa aj v súčasnosti. Konštatuje sa, že hmotné aj písomné pramene nám neposkytujú postačujúce informácie o írskych mníchoch v našom geografickom priestore v ranom stredoveku, a preto je ťažké určiť do akej miery a či vôbec vplývali na kristianizáciu tejto oblasti. Prevláda skeptický postoj voči podielu írskych misionárov na kristianizácii naddunajského priestoru. Upozorňuje sa na skutočnosť, že aj v oblastiach západnej Európy, kde je prítomnosť írskych mníchov dokázaná, niet výraznejších dôkazov o zámernej misijnej činnosti s cieľom kristianizovať úplných pohanov. Hlavný prínos írskeho mníšstva spočíva teda v oživení cirkevného života a prehĺbení viery v už kresťanských oblastiach, a preto sú počiatky kresťanstva u Slovanov žijúcich v naddunajskom regióne spájané s franskými misiami.

Mgr. Martin Bunda

Rožňavská diecéza

V našom semináři študuje okrem seminaristov Spišskej diecézy aj 6 bohoslovcom Rožňavskej diecézy. Postupne si túto diecézu predstavíme.

Rožňavská diecéza má rozlohu 7 753 km2 a na tomto území má 112 farností, z ktorých je 20 spravovaných excurrendo. Delí sa na 8 dekanátov: Brezniansky, Rožňavský, Hronský, Novohradský, Muránsky, Malohontský, Spišský a Jasovsko-Turniansky. Biskupom je Mons. doc. ICLic. PhLic. Vladimír Filo, ktorý má sídlo v Rožňave. V súčasnosti pôsobí vo farnostiach 170 kňazov a 33 rehoľníkov. Rehoľí prítomných v diecéze je pätnásť. Sedem rehoľí je mužských: premonštráti O.Praem, menší bratia františkáni OFM, Spoločnosť Božieho slova SVD, Dielo Ježiša Veľkňaza, palotíni SAC, Pustovníci Božieho Milosrdenstva, Stabat Mater. Zvyšných osem je ženských: Congregatio Jesu – Anglické Panny CJ, Inštitút dcér Márie Pomocnice FMA, Kongregácia Dcér sv. Františka z Assisi CFSF, Kongregácia milosrdných sestier sv. Vincenta, Mariánske sestry, Rodina Panny Márie PDetF, Fraternita Malých sestier Ježišových MSJ, Kongregácia školských sestier sv. Františka z Assisi. V diecéze sa nachádzajú aj štyri cirkevné školy v Revúcej, Lučenci, Rožňave a Dvorníkoch. Bohoslovci tejto diecézy študujú v semináři v Spišskom Podhradí na Spišskej Kapitule alebo v maďarskom semináři v Jágri (Eger). Ich počet nie je veľký, v semináři na Slovensku sú šiesti, v Maďarsku dvaja. Medzi významnejšie pútnické miesta patrí Úhorná zasvätené Panne Márii Snežnej, Rudník a Divín zasvätené sv. Anne, Bôrka zasvätená Panne Márii Škapuliarskej.

Súčasný biskup

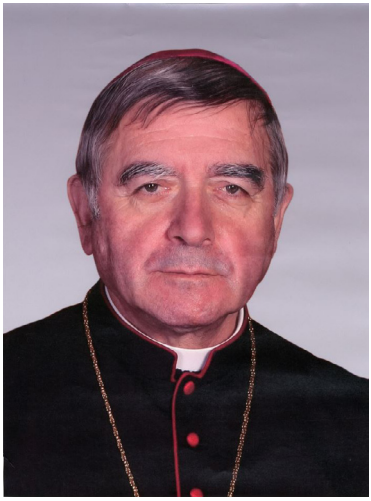

Biskupom je Mons. Vladimír Filo. Biskupskú vysviacku prijal 16. apríla 1990 v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave, kde potom pôsobil ako pomocný bratislavsko-trnavský biskup. 23. novembra 2002 bol menovaný za biskupa-koadjútora do Rožňavskej diecézy, kde bol 27. decembra 2008 menovaným za biskupa Rožňavskej diecézy po tom, čo sa bývalý biskup Mons. Eduard Kojnok zriekol úradu vzhľadom k dosiahnutiu kánonického veku. Biskupským heslom súčasného otca biskupa je „Mihi vivere Christus est“, čo v preklade do slovenčiny znamená „Pre mňa žiť je Kristus“ (Flp 1,21).

Krátka história

Rožňavské biskupstvo vzniklo zriaďovacím dekrétom Márie Terézie v roku 1776, kedy sa odčlenilo z Ostrihomského biskupstva a pokrývalo Gemer, Novohrad, Malohont, Turňu, južný Spiš a časť Horehronia. Prvým biskupom bol Anton Révai. Po páde totalitného režimu v roku 1989 bolo Rožňavské biskupstvo obnovené v roku 1990 a biskupom sa stal Mons. Eduard Kojnok. Diecézu navštívil 13. septembra 2003 aj Svätý Otec Ján Pavol II.

Hlavný patrón

Hlavným patrónom diecézy je sv. Ján Nepomucký. O presadenie tohto svätca sa postaral práve prvý biskup diecézy Anton Révai. S týmto svätcom je spojený aj erb diecézy, ktorý znázorňuje Karlov most v Prahe, z ktorého bolo zhodené jeho telo do rieky Vltavy. Tri hviezdy nad mostom odkazujú na hviezdy, ktoré podľa legendy označili miesto, kde sa našlo Jánovo telo.

Katedrála

Gotický kostol bol postavený pôvodne ako farský v 13. storočí a je zasvätený Nanebovzatiu Panny Márie. V nasledujúcom storočí bol poškodený vnútropolitickými bojmi. Jeho úplná prestavba sa začala realizovať až po vzniku Rožňavskej diecézy, kedy bola už katedrála rozšírená, avšak nemala vežu. Veža bola vybudovaná až v 18. storočí, ale nebola pripojená ku katedrále. Nachádzajú sa v nej pozostatky sv. Neita, ktoré daroval pápež Gregor XVII. v roku 1836.

Stretnutie mládeže

Z nedávnych aktivít je možné spomenúť prvé stretnutie mládeže Rožňavskej diecézy, ktoré sa uskutočnilo toto leto. Predchádzal ho rok prípravy, kedy sa v každom dekanáte uskutočňovali stretnutia, na ktorých boli mladí pozývaní na toto celodiecézne viacdňové stretnutie. Program zahŕňal krížovú cestu po uliciach Rožňavy, večernú adoráciu, stretnutie s otcom biskupom a bol ukončený záverečnou slávnostnou sv. omšou, ktorú celebroval Mons. Vladimír Filo.

Internetové zdroje
Odkaz na stránku rožňavského biskupstva: www.burv.sk
Skupina na Facebooku: „Mládež Rožňavskej diecézy“
Odkazy na video posolstvá o. biskupa mladým:
http://youtu.be/2ZTTo9FB6CA
http://youtu.be/DOFbyZBDm8k

Bc. Peter Kovalič

Liturgia a jej účinné prežívanie

V súčasnosti sme svedkami viacerých problémov týkajúcich sa slávenia a prežívania liturgie, tak zo strany predsedajúcich, ako aj zúčastnených veriacich. Liturgické slávenie je vnímané ako stereotypné a nezáživné, ako každodenná alebo týždenná rutina. Väčšina veriacich by vedela sv. omšu odrecitovať so zavretými očami, no bez vnútorného zaangažovania. Niektorí kňazi by najradšej všetko odbavili za čo najkratší čas, sústrediac sa výlučne na podstatné časti a veci, potrebné ku platnosti. Na druhej strane sú takí, ktorí v snahe naplniť požiadavky predpisov dbajú na všetky detaily, a len málokedy sú otvorení zmenám a možným variáciám, v duchu živosti slávenia. V liturgickom slávení vládne nepochopenie symbolov a symbolický, či liturgický minimalizmus, rubricizmus bez ducha a právnické chápanie kultu. Jednoducho povedané, často sme svedkami vonkajšieho divadla bez vnútorného zaangažovania účinkujúcich a divákov, postaveného ani nie tak na osobnej viere, ale na tradicionalizme, ba až folklóre.

Väčšina praktizujúcich katolíkov sa zúčastňuje na liturgických sláveniach a žije sviatostným životom, no toto je často ich jediný kontakt so životom Cirkvi. Potom aj tí, ktorí nežijú aktívne sviatostným životom sa stretávajú so spoločenstvom Cirkvi práve na liturgických sláveniach počas veľkých sviatkov, pri krstoch, sobášoch a pohreboch. Táto situácia je pre nás vážnou pastoračnou výzvou. Čo robiť, aby slávená liturgia vystúpila z „rozbehnutého vlaku“ ritualizmu, ktorý pomaly pristane v „múzeu spoločnosti“? Čo robiť, aby liturgia pre veriaceho bola naozaj vrcholom a prameňom života; aby to, čo zostalo – veriaci navštevujúci chrámy - ten hasnúci knôtik a nalomená trstina, nebol uhasený a nebola zlomená? Žijeme v dobe po Druhom vatikánskom koncile, môžeme sa pýtať: Ako je možné, že zápasíme s takými problémami, keď liturgia prešla veľkou reformou „v prospech“ veriacich? Azda sme jej plody nepochopili, či ešte neuviedli do praxe? Posuňme sa ďalej. Nie je to viac o našom vzťahu k liturgii, než o vonkajších dôsledkoch nejakej reformy?

Úsilím koncilu v reforme liturgie bolo „viac rozvíjať kresťanský život medzi veriacimi [...], prispieť k ich jednote [...] a povolávať všetkých do lona Cirkvi“. (SC 1) „Liturgia [...] vo zvrchovanej miere prispieva k tomu, aby veriaci svojím životom vyjadrovali a iným odhaľovali Kristovo tajomstvo a opravdivú povahu pravej

Cirkvi.“ (SC 2) Je tomu tak preto, že „liturgické slávenie, ako dielo Krista Kňaza a jeho tela, ktorým je Cirkev, je nanajvýš posvätnou činnosťou, ktorej účinnosti sa ani významom, ani stupňom nevyrovná nijaká iná činnosť Cirkvi“. (SC 7) Totiž Kristus je prítomný v Cirkvi najmä v liturgických úkonoch - v obete sv. omše, pod eucharistickými spôsobmi, vo sviatostiach, v slove, keď sa Cirkev modlí a spieva. (porov. SC 7) Dokonca v tejto pozemskej liturgii máme účasť a vopred okusujeme nebeskú liturgiu. (SC 8) Na jednej strane vidíme, čo hovoria konciloví otcovia o liturgii, čím má byť, alebo čím by mohla byť pre náš život, no na druhej strane sme svedkami, vo väčšine prípadov čohosi iného. Tu by som rád pripomenul dobre známu liturgickú zásadu: lex orandi – lex credendi – lex vivendi. To, čo ústami vyslovujeme – čo sa modlíme, to veríme, a to máme v živote konať – prejav viery v konkrétnych životných postojoch. Úprimne si odpovedzme, ak berieme liturgiu v našom kresťanskom živote ľahkovážne, ak nemá dopad na náš život, ak je nám dokonca príťažou alebo nutnou povinnosťou, nepodobáme sa tak trocha starozákonným ľuďom, ktorým Boh adresoval napomenutia prostredníctvom prorokov v ich postoji ku kultu? Ide o takzvanú prorockú tóru najmä u Izaiáša, Amosa a Ozeáša. „Načo mi je množstvo vašich obiet? Neprinášajte mi už bezcennú obetu.“ (Iz 1, 11a. 13a) „Nenávidím vaše sviatky a nemôžem cítiť vaše slávnosti. Odstráň odo mňa hluk tvojich piesní, brnkanie tvojich hárf nechcem počúvať.“ (Am 5, 21. 23) Tieto slová berme však len v prenesenom význame, lebo novozákonná obeta má hodnotu sama o sebe – je to obeta Krista. Alebo, neplatia tak trochu slová apoštola Pavla adresované Cirkvi v Korinte – v jedenástej kapitole jeho prvého listu, o eucharistických zhromaždeniach a živote spoločenstva? „Keď toto pripomínam, nechválim vás, že sa schádzate nie na osoh, ale na škodu.“ (1 Kor 11,17) Konciloví otcovia jasne hovoria, že podmienkou dosiahnutia plnej účinnosti liturgie v živote veriacich je, aby k nej pristupovali so správne disponovaným duchom, aby zosúladili svoju myseľ s tým, čo hovoria; a spolupracovali s Božou milosťou, aby ju neprijímali nadarmo. (porov. SC 11) Preto pri vytváraní smerníc a predpisov pre uvádzanie reformy liturgie do života mali na zreteli plnú a aktívnu účasť všetkého ľudu, lebo ona je prvým a nevyhnutným prameňom, z ktorého majú veriaci čerpať pravého kresťanského ducha. (porov. SC 14)

Na základe slov koncilových otcov je zrejmé, že plná a aktívna účasť – vžitie sa do slávených tajomstiev sa vyžaduje od všetkých zúčastnených, tak veriacich, ako aj predsedajúcich, a všetkých posluhujúcich na liturgickom slávení. Zhromaždenie, ktoré slávi je spoločenstvo pokrstených, spoločenstvo svätého kňazstva a duchovného domu. Celé zhromaždenie je pri slávení „liturgom “, no každý podľa svojej funkcie, totiž nie všetci konajú tu istú činnosť. Niektorí osobitnou službou spoločenstvu, službou posvätného stavu, konajú v osobe Krista Hlavy, teda predsedaním v liturgickom slávení – úloha biskupa, presbytera a diakona. Iní veriaci konajú ďalšie osobitné služby, ako lektori, speváci, asistencia. Ďalší, teda všetci ostatní, vytvárajú živé spoločenstvo liturgického diania. (porov. KKC 1141 - 1144) Aby sa liturgické slávenie stalo naozaj živé je potrebná ochota zo strany všetkých zúčastnených. Ochota nezostať pri povrchu, ochota chcieť poznať, vnímať, odhaľovať, no hlavne uvedomiť si, čo v liturgii robíme. Uvedomiť si, že sme vtiahnutí do Krista, ktorý slávi, a my spolu s ním. Spájať liturgické konanie s

konaním v každodennom živote.

Veľkú úlohu v chápaní a prežívaní liturgie u veriacich zohrávajú jej predsedajúci. Vo väčšine prípadov kňazi v pastorácii. Ich úlohou je, aby ako prví boli celkom preniknutí duchom a silou liturgie a tak sa stali jej učiteľmi. Oni majú v prvom rade rozumieť posvätným obradom, aby sa mohli na nich zúčastňovať celým srdcom. (porov. SC 17) Oni sa majú usilovať o liturgickú formáciu a vnútornú i vonkajšiu aktívnu účasť veriacich. (SC 18) Je zrejmé, že najprv je potrebné niečomu porozumieť, aby to bolo možné prijať a náležite prežívať. Liturgia má v tomto veľkú výhodu, pretože používa výrazové prostriedky bežného života – zrozumiteľné človeku; chce to len vnímavosť a otvorenosť. Vezmime si obyčajné stolovanie – spoločenstvo komunikujúcich ľudí pri pokrme – či to nie je výstižné pre eucharistické spoločenstvo? Vezmime si vodu – umýva a osviežuje – či sa ňou nenaznačuje jasne to, čo spôsobuje krst alebo pokropenie? Mohli by sme pokračovať dlhým zoznamom prvkov, ktorými liturgia disponuje. Sú to prirodzené symboly vyjadrujúce duchovné skutočnosti. Ako ich prijímame, ako ich vnímame, snažíme sa im rozumieť? Ako ich používajú predsedajúci – sú jasné, názorné a zreteľné? Všimnime si rozvrhnutie liturgického priestoru – chrámu. Čo chce vyjadriť priestorová dispozícia jednotlivých komponentov – oltára, ambonu, kríža, sedesu, a podobne? Nehovoriac už o použití umenia – architektúra, sochárstvo a najmä hudba. Pravda, len ak ide o pravé umenie povznášajúce ducha. Liturgia ponúka obrovský priestor možností ako vtiahnuť človeka do sláveného tajomstva – do komunikácie s Bohom. Nebuďme minimalisti! Skúsme vnímať a objavovať význam a obsah symbolov, slov, hudby i sakrálneho priestoru! Nebojme sa ich využívať v plnej miere!

Aktívna účasť, ako nevyhnutná podmienka k tomu, aby liturgia nebola pre veriacich prázdnym divadlom, vyžaduje ochotu a disponovaného ducha zo strany všetkých zúčastnených a adekvátne poznanie v oblasti liturgie a jeho premietnutie do pastoračných podmienok minimálne zo strany predsedajúcich. Len tak bude mať liturgia v našom konkrétnom živote osoh a význam. Zakončíme slovami Benedikta XVI., ktorý nám pripomína, že aktívna a plnohodnotná účasť na liturgii nesúvisí sama o sebe len s vonkajším konaním určitej osobitnej služby, ale jej veľmi dôležitou podmienkou je osobná disponovanosť veriaceho vyjadrená duchom stáleho obrátenia, ktorý má charakterizovať jeho život. Nemožno totiž očakávať aktívnu účasť na svätej omši, ak sa k nej pristupuje povrchne, bez toho, že by sme sa najskôr nezamysleli nad vlastným životom – úlohou prinášať Kristovu lásku do spoločnosti. (porov. Sacramentum Caritatis, 52.,53.,55.)

Bc. Ing. Stanislav Andrek

Lumen fidei (1.)

Po formálnej stránke sa encyklika člení na úvod a 4 kapitoly. Zvláštnosťou tejto encykliky je, že ju písali dvaja pápeži. Benedikt XVI. vo svojich predošlých encyklikách chcel rozobrať triádu božských čností – vieru, nádej a lásku. Tému nádeje a lásky rozpracoval v encyklikách *Spe salvi* a *Deus caritas est*. Túto tretiu encykliku chcel venovať téme viery a aj ju pripravoval, no však jej rozpracovaný text odovzdal svojmu nástupcovi Františkovi. Pápež František tento text prijal a dokončil. Ďalšou zvláštnosťou tejto encykliky hneď v úvode je, že je venovaná biskupom, kňazom, diakonom, zasväteným osobám a všetkým veriacim laikom. Za povšimnutie stojí to, že medzi jej adresátmi chýba výraz „a všetkým ľuďom dobrej vôle“. Absencia tohto venovania iste nenaznačuje uzavretosť voči tým, ktorí nemajú dar viery, skôr od začiatku pravdivo ujasňuje, že rozprávanie o viere je pochopiteľné a účinné vtedy, ak s ňou má poslucháč či čitateľ aspoň nejakú skúsenosť v podobe praktického kresťanského života alebo prinajmenšom hľadania viery. Zároveň vyjadruje rešpekt a citlivosť pápeža Františka, ktorú prejavuje voči tým, ktorí neveria. Už samotný názov encykliky vyjadruje prastarý obraz viery ako svetla, ktorý rozháňa temnotu a osvetľuje cestu života človeka. A predsa novovek sa snažil z Cirkvi spraviť miesto temnoty, tmárskej a spiatočníckej inštitúcie. Nietzsche, ktorého encyklika v úvode aj priamo cituje, „rozvinul svoju kritiku kresťanstva, ktoré vraj umenšovalo hodnotu ľudskej existencie tým, že mu a odnímalo novosť a dobrodružnosť.“(bod 2) Viera akoby podľa neho odporovala hľadaniu. Túto Nietzcheho kritiku Cirkvi možno považovať za adekvátnu. Cirkev v tých časoch (môžeme povedať, že sa to stáva často aj dnes) možno až príliš kládla dôraz a zvýrazňovala ľuďom tých čias, kde by mali byť, čo by nemali robiť namiesto toho, aby Cirkev stála po ich boku v situáciách v ktorých sa nachádzajú a prežívajú ich. Novoveké nadšenie z poslania rozumu a stále sa rozmáhajúceho sa pokroku bolo len dočasným a prechodným nadšením ako nám to ukazujú dejiny. „... svetlo autonómneho rozumu nedokáže dostatočne osvetliť budúcnosť a že napokon končí vo svojej nejasnej temnote a ponecháva človeka v strachu z neznámeho.“ (bod 3) „Svetlo viery má totiž jedinečnú povahu, lebo dokáže osvecovať celú ľudskú existenciu (bod 4). Dnešný človek hľadá a snaží sa veriť, usiluje sa nájsť niečo čo robí jeho životu „veľkolepým

a plným“ (bod 5). Človek hľadá, vydáva sa na cestu hoci Boh v jeho vnútri môže byť nepomenovaný a nepoznaný. „Nostalgia po nekonečne,... nostalgia ľudského srdca, hľadajúceho Božiu tvár“ (Bruno Forte) vytvára dynamizmus ľudskej existencie. Aj zdanlivá Božia neprítomnosť, ktorú vo svete zakúšame sa môže stať stimulom k hľadaniu Božej blízkosti. Na tento smäd človeka po Absolútne by mala Cirkev nadviazať dialóg s ľuďmi, ktorí hľadajú a vyvolať v nich samých túžbu po duchovnosti. Ako encyklika viackrát zdôrazňuje, máme prelomiť a premeniť individualizmus a egocentrizmus na spoločné My, ktorým je Cirkev a nemáme prežívať vieru ako záťaž, ktorú treba niesť ale ako nezaslúžený a neoceniteľný dar. Ak vieru neprežívame ako dar, stane sa fádnou povinnosťou, neschopnou niekoho osloviť. Tým skrytým tajomstvom nášho života by malo byť autentické prežívanie viery podľa Evanjelia. Ono je tou radostnou zvesťou, ktorá ešte aj dnes dokáže osloviť súčasného človeka a pomôcť tak jeho hľadaniu po úplnosti života.

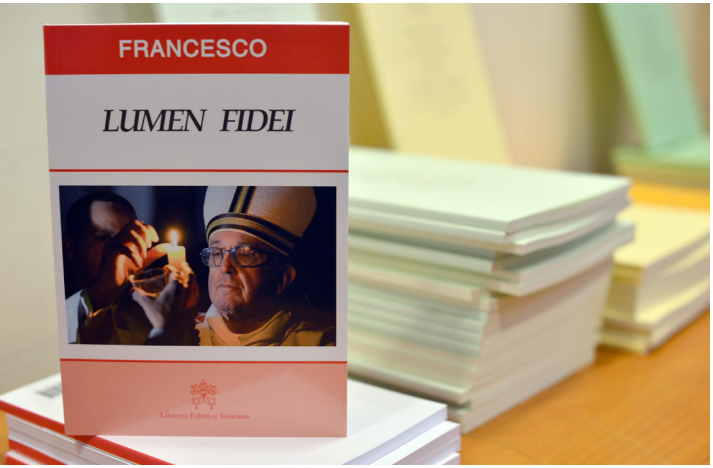

1. kapitola – Uverili sme v lásku (body 8 -22)

Prvá kapitola obsahuje môžeme povedať „dejiny viery“ od povolania Abraháma, nášho otca vo viere a jemu zjavených prisľúbení, cez vieru izraelského národa, k plnosti kresťanskej viery až po cirkevnú formu viery. „Dejiny viery“ začínajú starozákonnou postavou Abraháma ako otca vo viere. „Abrahám Boha nevidí, no počuje Jeho hlas “ (bod 8). Týmto sa Abrahám stáva prototypom človeka, ktorý počúva a necháva sa viesť a verí prisľúbeniam. Skrze tieto prisľúbenia, ktoré od Boha prijal, sa tento Boh stáva osobným Bohom, „schopným vstúpiť do vzťahu s človekom a uzavrieť s ním zmluvu“ (bod 8). Tak sa celý Abrahámov život stáva „výzvou vyjsť zo svojej zeme, pozvanie otvoriť sa pre nový život, začiatok exodu, ktorý Abrahám nastúpi smerom k neočakávanej budúcnosti. Vízia, ktorú dá viera Abrahámovi, sa bude vždy spájať s týmto krokom vpred“ (bod 9). Tento krok vpred, ktorý urobil Abrahám možno považovať aj prerod z infantilnej, „detskej“ viery k zrelej viere. „Detská viera vidí Božiu lásku len tam, kde sa plnia naše priania. Zrelá viera, ktorá pretvára človeka, vidí celok. Vidí Božiu lásku, ktorá objíma a prijíma našu nedokonalú a v mnohom hriešnu existenciu a ponúka jej odpustenie a oživenie.“ (Aleš Opatrný). Boh a jeho Slovo je tesne späté a prepojené s našou existenciou. „Božie Slovo, i keď prináša novosť a prekvapenie, vonkoncom nie je skúsenosti tohto patriarchu neznáme.“(bod 11) a môžeme tvrdiť, že to čo Boh od nás chce

nemôže byť cudzie ani nám. Veď tento „Tajomný Boh, ktorý ho povolal, nie je cudzí Boh, ale ten, ktorý je pôvodcom všetkého a všetko udržiava.“ (bod 11). Po stopách Abrahámovej viery sa vydáva aj izraelský národ. Izrael uveril Bohu, ktorý mu chce pomôcť z jeho biedy a trápenia. Najkrajším obrazom viery Izraela v Božiu pomoc a ochranu, je jeho putovanie z egyptského otroctva do zasľúbenej zeme. Táto udalosť je známa aj pod menom Exodus.“Dejiny Izraela nám ukazujú pokušenie nevery, do ktorej ľud viackrát upadol. Opak viery tu vystupuje ako modloslužba.“ (bod 13) Modloslužba nám nemôže dať jednoznačný cieľ a orientáciu na našej ceste viery, „pretože sme ju sami zhotovili. Pred modlou nehrozí možnosť povolania, ktoré by vyzývalo zanechať vlastné istoty, ... Preto je modloslužba vždy polyteizmom, bezcieľnym prechádzaním od jedného pána k druhému. Modloslužba neponúka cestu, ale množstvo chodníkov, ktoré nevedú k istému cieľu, ale skôr tvoria labyrint.“ (bod 13) Aj keď sa Izrael z času na čas obrátil k modlám a nechal sa nimi zviesť, predsa sa stále vracal a s dôverou v Božiu pomoc a vierou v jediného Pána, Jahveho kráčal cestami, ktoré mu predurčil a ustanovil on sám. Tento Boh Abraháma, Izáka a Jakuba sa plne zjavil v Kristovi, ktorý je Pán a Boh ho vzkriesil z mŕtvych. On je to definitívne prisľúbenie, ktoré Boh sľuboval. Je to „zvrchovaný prejav jeho lásky k nám.“... „Kresťanská viera je teda viera v plnosť Lásky, v jej účinnú moc, v schopnosť premeniť svet a osvietiť čas.“ (bod 15) Ukrižovanie a smrť Ježiša Krista sa stali vrcholným vyjadrením lásky Stvoriteľa k svojmu stvoreniu a táto smrť nám umožňuje žiť nový život vykúpených, život „nových stvorení“. Je to hlboký paradox kresťanskej viery, že sa nám skrze Ježišovu smrť otvára brána života. Boh ako „milovník života“ (sv. Bernard), ktorý človeka chcel a chce, ho nechce nechať zúfalým a bezradným pred otázkou smrti. Boh práve na svojom Synovi ukázal, že smrť je vstupom do nového života. Človek a jeho údel smrti nejde pochopiť inak a ani mu neporozumieme ak odsúvame Boha z nášho horizontu. „Keď si človek myslí, že nájde sám seba tým, že sa vzdiali od Boha, jeho existencia stroskotá.“ (bod 19) Kresťan je súčasťou Kristovho tela, ktorým je Cirkev, preto aj jeho viera získava ekleziálny charakter. „Viera sa v kresťanovi stáva činorodou, vychádzajúc z prijatého daru lásky, ktorá ho priťahuje ku Kristovi (porov. Gal 5, 6) a dáva mu účasť na putovaní Cirkvi, kráčajúcej dejinami v ústrety dovŕšeniu. Pre toho, kto bol takýmto spôsobom pretvorený, viera sa stáva svetlom jeho očí!“ (bod 22)

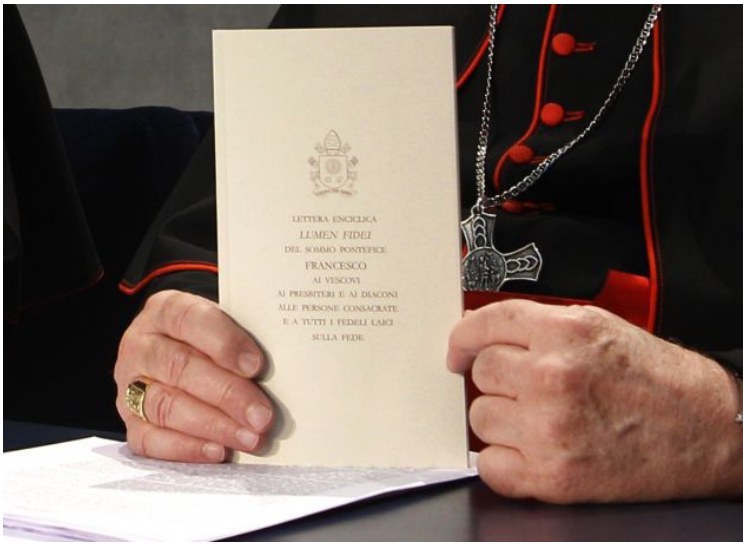

Tomáš Soják

Život v seminári na jeho začiatku

Začiatok seminára v Spišskej Kapitule možno datovať od 12. novembra 1815, kedy bol slávnostne otvorený. Do seminára nastúpilo prvých 27 spišských klerikov, ktorí mali byť formovaný po duchovnej, ľudskej a intelektuálnej stránke. K tomu, aby sa kňazi pripravili k svojmu povolaniu je potrebné, aby prešli formáciou, zostavenou z presného denného poriadku. Tak ako sa požiadavky doby vyvíjali pre formovanie bohoslovcov, tak sa menil aj samotný poriadok dňa, aby čoraz aktuálnejšie pripravoval seminaristov na službu v pastorácii.

Život v seminári v jeho začiatkoch bol v mnohom odlišný od toho dnešného, no podstata sa nezmenila.

Bohoslovci v učebni

Školský rok sa v seminári obyčajne začínal 7. septembra a končil sa okolo 15. augusta. Po nastúpení do seminára si klerici vykonali trojdňové duchovné cvičenia a druhé duchovné cvičenia boli v prvých dňoch Veľkého týždňa.

Pôvodný denný poriadok, ktorý s menšími zmenami v seminári platil cez celé 19. storočie, bol takýto: vstávalo sa o 5. hodine, a keďže do roku 1872 nebola v seminárskej kaplnke Sviatosť oltárna, o 5.30 sa seminaristi schádzali na rannú modlitbu do svojich študovní. Od 6.00 do 7.30 bolo štúdium. O 7.30 začala v seminárskej kaplnke svätá omša. Raňajky klerici nedostávali, aby si zvykali na eucharistický pôst. Raňajky sa začali podávať až za biskupa Párvyho. Od 10.00 do 10.30 bol voľný čas na rekreáciu, no počas nej nesmeli seminaristi čítať literatúru, ktorá by sa netýkala teológie a nebola by odsúhlasená predstavenstvom. Od 10.30 do 11.45 bolo opäť štúdium, potom do 12.00 duchovné čítanie. Pri obede, ktorý bol od 12.00 do 12.45, sa v jeho prvej časti čítalo zo Svätého písma a v druhej sa mohli klerici medzi sebou rozprávať. Voľný čas po obede trval do 13.45. Od 14.00 do 16.00 boli prednášky, od 18.15 do 18.45 boli takzvané cirkuly, kde jeden alebo dvaja najlepší študenti ročníka, alebo starší skúšali svojich spolužiakov z toho, čo sa prednášalo v ten deň a aj v predošlý deň. O 18.45 bolo duchovné čítanie až do večere, ktorá bola o 19.00. Do 20.45 bol voľný čas a po večernej modlitbe, ktorá bola v študovni, nasledoval odpočinok na svojich izbách.

Každý štvrtok bol podľa jezuitského spôsobu voľným dňom, ktorý mohli seminaristi tráviť podľa ľubovôle. No v sobotu mali prednáškový deň.

Vzťah medzi bohoslovcami a profesormi bol často strohý. Dávať otázky prednášajúcemu profesorovi alebo žiadať o lepšie vysvetlenie niektorej časti látky sa pokladalo za neprípustnú neslušnosť. Väčšina predmetov sa prednášala po latinsky, len neskôr niektoré predmety sa učili po maďarsky, nemecky alebo slovensky.

Bohoslovecká cela

Keďže Spišská diecéza mala na svojom území veriacich rôznych národností, zaviedla sa prax, že jeden týždeň sa bohoslovci medzi sebou rozprávali nemecky, jeden týždeň slovensky a jeden týždeň maďarsky.

V nedeľu sa klerici zúčastňovali na kázni v katedrále a na konventuálnej sv. omši, na ktorej spievali gregorián a asistovali. Pri obede v nedeľu a vo sviatok sa namiesto čítania Svätého Písma prednášali cvičné kázne. Cvičné kázne prednášali len bohoslovci III. a IV. ročníka a to po slovensky alebo nemecky.

V seminárskej kaplnke nebola vždy prítomná Eucharistia. Preto v roku 1872, keď bol v kaplnke postavený bohostánok a Kristus v ňom začal osobne prebývať, začala v semináři nová éra klerickej výchovy. Stredobodom seminára sa stala kaplnka. Spišskí klerici z veľkej vďačnosti a radosti, že je Kristus medzi nimi osobne prítomný, založili „Krajciarovský spolok“, ktorého cieľom bolo skrášľovať kaplnku a z ušetrených peňazí zadovažovať do nej kvetiny a potrebné bohoslužobné predmety.

Na žiadosť ministerstva sa v semináři začalo prednášať poľnohospodárstvo, či záhradníctvo a v roku 1889 sa začalo aj s vyučovaním zdravovedy.

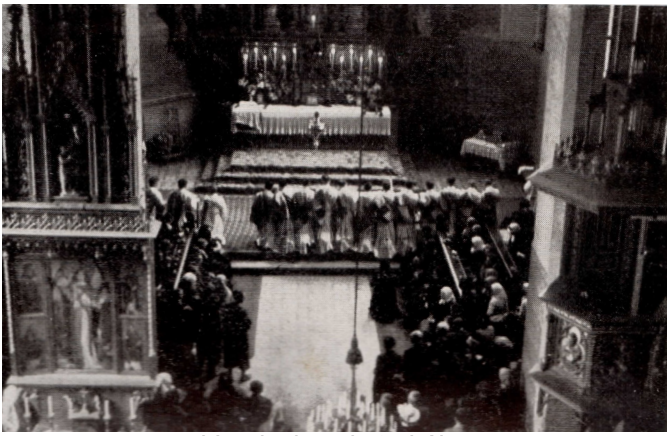

Vysviacka v katedrále

Dávid Sklarčík a Bc. Ján Mahút

Cyril Alexandrijský o vianočnom tajomstve

Lk 2, 8 – 18

V tom istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo. Tu zastal pri nich Pánov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach, ale anjel im povedal: „Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťatko zavinuté do plienok a uložené v jasliach." A hneď sa k anjelovi pripojilo množstvo nebeských zástupov, zvelebovali Boha a hovorili:

„Sláva Bohu na výsostiach
a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle."

Keď anjeli odišli od nich do neba, pastieri si povedali: „Poďme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo, ako nám oznámil Pán." Poponáhľali sa a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jasliach. Keď ich videli, vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťati. A všetci, ktorí to počúvali, divili sa nad tým, čo im pastieri rozprávali.

Dovoľte mi, aby som svoj príhovor k vám začal tým, čo je napísané v knihe Žalmov. Poďme, chváľme Pána a spievajme Bohu nášmu Spasiteľovi, lebo On je Hlavou našej slávnosti, a preto buďme svedkami Jeho ušľachtilých činov, ktoré tak neobyčajne a krásne vykonal. Skrze ne On spasil svet. Jemu patrí obdiv, Jemu, ktorý každému z nás ponúkol spoločenstvo v Jeho kráľovstve. Preto sv. Dávid v Žalmoch hovorí: „Tlieskajte rukami všetky národy" a dodáva „spievajte mu chválospev. Boh kraľuje nad národmi". Toto presväté tajomstvo Boh učinil s múdrosťou náležiacou Kristovi. Ak je to pravda, že Pán sa nám zjavil, hoci je Boh, hoci má jedinečné a univerzálne prednosti, je obrazom Boha Otca, predsa vzal na seba podobu otroka. Ale napriek tomu je Bohom a Pánom, pretože neprestal byť tým, čím býval.

Svätí proroci už dávno o Ňom prorokovali, že sa vtelí a prijme našu podobu, keď nadíde pravý čas. Ich nádej sa naplnila. Nebeské bytosti prinášajú radostné zvesti o Jeho obdivuhodnom zjavení sa v tomto svete pastierom z Betlehema, ktorí sa ako prví zo všetkých o tomto zázraku dozvedeli. Kristus sám seba zjavuje duchaplným pastierom, aby ho mohli zvestovať ostatným práve tak, ako to aj urobili. O Kristovom tajomstve sa dopočuli od svätých anjelov a bežali zaniesť tieto radostné zvesti svojim druhom. Z toho dôvodu sú anjeli prví, ktorí Ho zvestovali a ohlásili Jeho slávu – narodenie Boha nádherným spôsobom z tela ženy.

Avšak niekto môže namietať: On, ktorý sa teraz narodil je stále dieťaťom, ktoré je zavinuté do plienok a leží v jasliach. Potom akým právom má byť chválený ako Boh? Proti takýmto vyjadreniam náš argument obstojí. Človeče, pochop hĺbku

tohto zázraku! Boh sa k nám viditeľne skláňa. Pán všetkých má podobu otroka, hoci sláva jeho vlády je od neho neoddeliteľná. Pochop, že Jednorodený sa stal telom, pre naše dobro bol ochotný narodiť sa zo ženy, aby zničil prekliatie vyrieknuté nad prvou ženou – „V bolesti budeš rodiť deti“. Preto, že to bolo rodenie k smrti, boli (sme) v zajatí ostňa smrti. Tým, že žena porodila Emanuela, ktorý je Život, sila prekliatia pominula a spolu so smrťou prestali aj pôrodné bolesti.

Sv. Cyril Alexandrijský

Chceš vedieť iný dôvod, prečo je tomu tak? Spomeň si, čo o Ňom premúdry Pavol napísal. „Čo bolo nemožné zákonu pre slabosť ľudskej prirodzenosti, to uskutočnil Boh, keď pre hriech poslal svojho Syna v tele podobnom hriešnemu a v tele odsúdil hriech, aby sa požiadavka zákona splnila v nás, čo nežijeme podľa tela, ale podľa Ducha.“ Aký je potom význam toho, keď hovorí, že Syn bol poslaný „v tele podobnom hriešnemu“? Práve takýto: Zákon hriechu je ukrytý v údoch nášho tela, spolu s búriacimi sa hanebnými žiadostivosťami našej prirodzenosti. Ale keď Božie Slovo sa stalo telom, teda človekom, stalo sa nám podobným, Jeho telo bolo však dokonale čisté. Vskutku vzal na seba podobu tela človeka, ale nie v plnej miere, pretože bol úplne oslobodený od poškvrny a žiadostí tela, ktoré vedú človeka k hriechu.

Preto, keď vidíš dieťa zavinuté v plienkach, nezostaň pri myšlienke, že sa narodilo v tele, ale začni rozjímať nad Jeho božskou slávou. Pozdvihni svoju myseľ k výšinám, vystúp k nebu tak, aby si Ho mohol vidieť v najvyššej velebnosti ako takého, ktorý vlastní nadprirodzenú slávu. Budeš ho vidieť „sedieť na vyvýšenom tróne“, budeš počuť serafov chváliť ho v hymnách a volať, že nebo a zem sú plné jeho slávy. Ba dokonca aj na zemi sa to udialo! Pastierov ožiarila Pánova sláva a zástup nebeských vojsk ohlasoval Kristovu slávu. A toto sa stalo, ako už dávno prorokoval Mojžiš: „S Ním sa tešte nebesia a chváľte ho všetci synovia Boží.“ Na zemi sa z času na čas zrodilo mnoho prorokov, ale ani jeden z nich nebol ohlasovaný hlasom anjelov. Títo proroci boli ľudia v rovnakej miere, verní služobníci Boha a hlásatelia Božích slov. Ale neboli rovní Kristovi, lebo Kristus je Boh a Pán. Veď On je ten, ktorý posiela svätých prorokov a ako aj žalmista hovorí: „Lebo kto nad oblakmi je roveň Pánovi? Kto sa z Božích synov podobá Pánovi?“ Predsa to, že nás označuje za synov je Jeho milosť, ktorú nám udeľuje, nám, ktorí sme zovretí pod jarmom a z prirodzenosti sme otrokmi. Ale Kristus je pravý Syn, to znamená, že je vo svojej prirodzenosti Synom Boha Otca, dokonca i vtedy, keď sa stal telom. Pretože, ako som už povedal, On neprestal byť tým, čím vždy býval, i keď vzal na seba to, čím nikdy nebol.

A toto, čo hovorím je pravda. I prorok Izaiáš nás opäť uisťuje: „Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel! Mlieko a med bude jesť, až bude vedieť opovrhnúť zlým a voliť si dobré. Lebo skôr, ako by chlapec vedel opovrhnúť

zlým a voliť si dobré, zvolí si dobré, pretože nie je podriadený zlu.“ A napriek tomu, prečo nie je každému zjavné, že novorodeniatku dosiaľ neschopnému kvôli jeho mladučkosti a nežnosti pochopiť čokoľvek, je neprimerané dávať úlohu rozlišovať medzi dobrom a zlom? Veď ono nepozná absolútne nič. Ale v našom Kristovi Spasiteľovi sa udial ohromný a mimoriadny zázrak. Lebo ešte ako dieťa jedol oboje: i maslo, i med. A pretože bol Bohom, a bol nevýslovne vtelený, poznal len dobro a bol oslobodený od ľudskej nemravnosti. Toto je taktiež charakteristickým znakom tej najvyššej Podstaty. Lebo to, čo je od prirodzenosti dobré, pevné a nezmeniteľné, patrí zvlášť Jemu a len Jemu, ako aj sám spasiteľ povedal, „ len jeden je dobrý, Boh.“

Chcel by si vidieť ďalšiu čnosť tohto dieťaťa? Chcel by si vidieť, že je od prirodzenosti Bohom, Bohom ktorý bol v tele ženy? Uč sa, čo o Ňom hovorí prorok Izaiáš: „Potom som pristúpil k prorokyni; i počala a porodila syna. A Pán mi riekol: Nazvi ho Náhla korisť – rýchly lup. Lebo skôr, ako by chlapec vedel volať: otče a matka, zmocní sa sily Damasku.“ To znamená, že súčasne s narodením Krista bola moc diabla zničená. Damask bol miestom modloslužby, v ktorom bolo množstvo modloslužobníkov, ale keď svätá Panna porodila, jeho krutovláda zanikla. I pohanom sa dala poznať pravda a prví z nich, ktorí ju našli boli mudrci, ktorí prišli z Východu do Jeruzalema. Učiteľom im bolo nebo a hviezda im udávala smer.

Nepozerajme teda na Neho iba ako na dieťatko, ktoré ležalo v jasličkách, ale v našej chudobe hľaďme na Neho ako na takého, ktorý je bohatý ako Boh a v medziach nášho človečenstva hľaďme na Neho ako na toho, kto prevyšuje obyvateľov neba. Preto Ho dokonca oslavujú aj všetci svätí anjeli. A aký veľkolepý bol ich chválospev, „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“ Pretože anjeli a archanjeli, tróny aj panstvá, i Serafíni vyvýšení nad nimi, uchovávajúc si svoju ustálenú hierarchiu, žijú s Bohom v mieri. Oni sa nikdy v žiadnom prípade neprehrešia voči Jeho dobrotivosti, ale sú pevne ukotvení v spravodlivosti a vo svätosti. Ale my, biedne bytosti, tým, že sme postavili vlastné žiadostivosti proti vôli nášho Pána, sami sme sa stali Jeho nepriateľmi. Ale Kristus toto nepriateľstvo zničil, pretože On je náš pokoj, On nás skrze Neho zjednotil s Bohom Otcom, z prostriedku odstránil príčinu nepriateľstva, rovnako odstránil aj hriech, a tak nás ospravedlňuje skrze vieru. Vďaka nemu sa stávame svätými a bez viny, a taktiež volá blízko k Sebe tých, čo boli od Neho vzdialení. On dvoch ľudí utvoril do nového človeka, tým nastolil pokoj a oboch zmieril s Otcom v jednom tele. A toto potešilo Boha Otca, zjednotiť v Ňom všetky veci, spojiť v jedno všetko, čo je na nebi i na zemi a vytvoriť z nich jedno stádo. A preto sa stal pre nás Kristus pokojom a dobrou vôľou. Skrze Neho, s Ním nech je sláva, česť a moc Bohu Otcu so Svätým Duchom, na veky vekov. Amen

Sermon of S. Cyril, archbishop of Alexandria, from the Commentary upon the Gospel of Luke; Upon the birth of our Saviour in the flesh.

preložil Bc. Ján Mahút

Všetko o nás na webe: ks.kapitula.sk

alebo FB:

Naše prázdniny.